LIETUVA

Nr. 19 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 13 Gegužio (May) 1898 m. — Metas VI

ENTEREDAT THE CHICAGO, ILL POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Friday

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis Laikrasztis

"LIETUVA"

Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Kasztuoja ant metų:
AMERIKOJE..... $2.00
Į UŽMARE..... $3.00

"Lietuvos" spaustuvė spausdina wisokes Knįgas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.
Darba atlieka gražiai, greitai ir pigiai.

Užsiraszant "Lietuvę" ir prisiunciant pinigus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik uždeti szitoki adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Politiszkos žinios.

—o—

Karė Amerikos su Iszpanija.

Ilgai laukiama žinia nuo Amerikos laiwynės wirszinįko, Deveyo, apie muszį ant jurių prie Filipinų salų, ant galo atėjo. Ankszcziaus ne galima buwo žinios atsiųsti, kadangi telegrafo dratai buwo nupjauti. Žinios atsiųstos Amerikos laiwynės wirszinįko rodo teip didelę laimę su teip mažoms aukoms, kad net nesinori tikėti, kad tai galėtu but teisybė. Muszyje Amerikos laiwai tikt ne znaimiai tapo užgauti, isz jurinįkų gi nė wieno ne užmuszė, tikt 6 likosi ne pawojingai apkulti ir tai ne nuo iszpaniszkų kulkų, bet nuo expliozijos wienos bombos, į kurią pataikė iszpaniszka kulka. Wisi iszpaniszki laiwai likosi isznaikyti ir paskandyti. Isz iszpaniszkos pusės karszcziausiai muszėsi laiwas "Ulloa", kurio wisi jurinįkai nesiliowė szaudę iki laiwas paskendo ir wisi drauge su laiwu pražuwo. Komandorius Dewey skaitlių užmusztų iszpanijonų paduoda ant 1000 žmonių. Tas rodytų, kad iszpanijonys į karę wisai ne buwo pasirengę, lygiai laiwai, kaip ir ginklai jų, turbut, netikę, kadangi toki atsitikimai susitikimuose, kur wiena pusė nieko ne žudytų, o kita nustotų net 1000 žmonių, pasitaiko tikt musziuose turinczių gerus ginklus europieczių su nuožmioms tautoms. Iszpanija gi, rods gal but diktai silpnesni už Ameriką, bet jos prie neciwilizuotų wisai priskaityti wisgi ne galima. Miestas Cavita tapo amerikonų sudegintas, iszpaniszkos laiwynės wirszinįkas likosi sužeistas, du oficierai nuo laiwo "Maria Cristina" užmuszti, isz kareiwių ant to laiwo buwusių 80 tapo užmusztų ir 60 sužeistų, ant laiwo Castillo 100 tapo užmusztų ir 60 sužeistų. Isz wisos iszpaniszkos laiwynės likowos du ar trys kanuoliniai laiwai, kiti gi didesniejie likosi muszyje paskandyti. Su pasilikusiais, kurie ibėgo į upės, žinoma, iszpanijonys ne gal pasikėsinti pasiprieszinti amerikonams. Miestas Cavita pateko amerikonams, iszpaniszka kariauna turėjo isz czia pasitraukti. Rods amerikoniszkos kariaunos yra mažai, iszpaniszkos yra daugiaus, bet amerikonams ant užlaikymo to miesto pagelbės laiwynė, turinti toli pasiekianczias kanuoles, ko truksta iszpanijonams, taigi, jeigu jie neįstengė apginti miesto, tai dar mažiaus gal pasikėsinti sykį nužudytą atgal atgauti. Isz Amerikos siunczia dabar ant Filipinų žemės kariauną, kurios wirszinįku paskyria buwusį ant Kubos konsusulium jenerolą Lee, jis bus ir Filipinų salų gubernatoriumi, kol karė ne pasibaigs.

Amerikos wandenyse iki sziol ne buwo didesnio susimuszimo, buwo wien mėginimai, kurie wienok ne turi didesnės wertės. Prancuziszkas garlaiwys "Olinde Rodriguez", atplaukęs dabar isz Havro prie Hayti salų, atgabeno žinią, kad jam plaukiant, patiko jis prieszais du kariszku laiwu: wienas buwo amerikoniszkas, kitas gi iszpaniszkas, iszpaniszkas laiwas buwęs didesnis už amerikoniszką; pawakarėj jurinįkai prancuziszko laiwo girdėjo kanuolių szuwius ant jurių; mena jie, kad terp amerikoniszko ir iszpaniszko laiwo turėjo užgimti muszis. Wandenyse terp Kubos ir Porto Rico susirinko dabar daugiaus iszpaniszkų laiwų, atplaukė czia dalis stowėjusių prie salų Žaliojo Priežemio. Kadangi tuose wandenyse sutraukti ir amerikoniszki laiwai, todėl dar szią sanwaitę laukiamas yra didesnis negu prie Filipinų muszis. Jeigu czia iszpaniszka laiwynė taps teip sumuszta, kaip ir prie Filipinų, paėmimas Kubos bus jau lengwas. Kokius turi paskui jau mierius, jeigu Iszpanija dar ne norės pasiduoti, Amerikos randas, nieks ne žino, žinios kokias paduoda laikraszcziai, yra tikt spėjimu. Laikraszcziai spėja, kad po Kubai Amerikos laiwynė rengiasi užpulti ant prigulinczių Iszpanijai Kanariszkų salų, ėsanczių jau arti Europos. Perkėlimui karės wienok į Europą bandys prieszintiesi kitos Europos wieszpatystės. Europoj Amerikos pasisekimas labai ne patinka, wisų krasztų laikraszcziai wisaip peikia amerikonus ir tuom sukelia laikraszczių skaitytojus, todėl dabar ne galima įspėti, ar karė pasibaigs be įsikiszimo į tarpą Europos wieszpatyszczių. Mažas neapsižiurėjimas Amerikos laiwynės wirszinįkų be mažo neįstumė ją į nesutikimus su Prancuzija. Blokuojanti Kubos pakrantes laiwai mat sulaikė prancuziszką laiwą "Lafayette" ir nors jo oficierai prieszinosi, atwilko laiwą į Key West. Daėjus žiniai į Paryžių, ji teip suerzino prancuzų minias, kad net su wisa policijos pajiega ir su žandarais reikėjo sergėti Amerikos ambasadą. Dar keli toki atsitikimai ir prancuziszkas randas ne galės suwaldyti neužkenczianczių amerikonų minių. Žinoma, prasidė jus nesutikimams su Prancuzija, ją turėtu remti Maskolija, kadangi tiedwi wieszpatystės yra susiriszusios. Taigi, kuom pradėta karė gal pasibaigti, nieks dabar ne gal įspėti: ar ji pasibaigs tikt kare terp Iszpanijos ir Amerikos, ar prireiks kariauti su kitoms Europos tautoms, nieks dabar negal pasakyti.

Paczioj Iszpanijoj užgimė maisztai priesz randą, karalienė nori su wisu pasitraukti ir persikelti į Austriją. Dabar mat wisur teip yra, kad žmonės teip ilgai pritaria randui, kol jam wiskas sekasi, mažiausias nepasisekimas yra kraunamas ant rando sprando. Kiekwiename kraszte yra gana rando prieszų, jie tyli, kol jis yra twirtas, bet kaip tik sykį paslydo, tylėję pakelia galwą. Teip buwo Prancuzijoj 1871 m., kada, laike karės su wokiecziais, teip wadinami komunardai pakėlė naminę karę. Teip yra dabar Iszpanijoj. Czia, turbut, turės paimti į sawo rankas waldžią koksai kariaunos mylimas jenerolas, kitaip iszpanijonams prireiks kariauti ne tikt su amerikonais, bet ir su namieje pasikėlusiais maisztais. Austrijos randas kwieczia jau nuo seniai kitus Europos krasztus užstoti už Iszpaniją, bet toksai pakwietimas iki sziol ne rado užtektinai pritarimo kitose wieszpatystėse.

Italija.

Italija rods dabar karės už sawo rubežių ne weda su niekuom, ant muszio lauko nieks jos ne sumuszė, bet užkilo maisztai sziaurinėj dalyj, turtingiausiame Italijos kraszte. Pradžią padarė iszbadėję gywentojai Pavia ir Ravenna prowincijose. Randas rods numažino muitus ant įgabenamų į Italiją grudų, norėdamas nupiginti warguoliams duoną, bet jie ir pigesnės neįstengia nusipirkti. Czia rods paszaukta kariauna warguolius suwaldė, bet už tai daug didesni maisztai užkilo Milano prowincijoj. Mieste Milane pasikėlė darbinįkai, subatos wakare nutraukė jie elektriszkus dratus ir miesto žiburiai užgeso. Randas prilipinėjo ant ulyczių atsiszaukimus, kuriais persergėjo gywentojus ir liepė ramiai užsilaikyti. Sutraukė greitai isz kitų krasztų kariauną. Mieste Monzoj paszaukė į tarnystą rezerwos kareiwius, bet tie ne tik atsisakė rinktiesi, bet pristojo prie maisztinįkų. Prie jų waikymo 3 žmonės likosi užmuszti, 16 gi yra sunkiai paszautų. Italijos karalienė ir jos wiesznia, motina Holandijos karalienės, rengėsi atsilankyti į Milaną, bet jos gawo nuo miesto waldžių persergėjimą, kad dabar czia ne keliautų. Ant rytojaus mieste Milane maisztai užkilo dar didesni. Ant Via Sampione užgimė jau didelis, didesnis negu prie Filipinų salų muszis, terp kariaunos ir pakėlusių maisztus darbinįkų ir warguolių. Darbinįkai nuo stogų metė plytas ant kareiwių, ardė kaminus. Ant Via Torino muszis buwo dar smarkesnis. Sprendžia, kad susimuszime ant ulyczių mieste Milane mažiausiai 800 žmonių tapo užmusztų, o tukstantis sunkiai sužeistų. Kariauna užėmė wisus miesto wartus, kad nieks isz kitur į miestą ateiti ne galėtų. Sprendžia, buk tuos maisztus sukėlė užrubežiniai agitatoriai. Redakcija socijalistiszko laikraszczio "Secolo" tapo uždaryta, teiposgi pacztą ir telegrafą užėmė kariauna. Mieste sutraukta į 10000 kareiwių. Gywentojai apleidžia maisztų apimtą miestą ir kraustosi į Szweicariją. Maisztai pradeda kilti ir kitose prowincijose. Rezerwos nuo 1873 ir 1874 likosi po ginklu suszauktos. Tuom tarpu maisztai Milane suwaldyti, bet jie kyla kitur. Suwaldymas jų wisur reikalaus dar daug aukų ir pinigų, o jų Italija ne daug turi.

Prancuzija.

Prancuzijoj atsibuwo rinkimai parlamento pasiuntinių; prie rinkimų niekur žymesnių sumiszimų ne buwo, tikt Paryžiuj kelis kartus buwo girdėt szauksmai: "tegul gywuoja komuna"; bet rėkaujanczius policija iszwaikė. Algiere iszrinko žinomą Prancuzijoj žydų prieszą, Drummondą. Potam prieszais jo iszleidžiamą laikrasztį, "Libre Parole", atsibuwo priesz žydus demonstracijos, bet demonstrantai ant paliepimo policijos pats iszsiskyrstė. Žinios apie iszrinktus wisuose apskricziuose dar į Paryžių ne atėjo, žinoma dabar apie 428 pasiuntinius. Isz to skaitliaus yra: 27 monarchistai, 151 republikonas, 94 radikalai ir 29 socijalistai. 127 apskricziuose reiks dar rinkti terp gawusių daugiausiai balsų kandidatų. Republikonai laimėjo 8 wietas daugiaus, negu buwo pereitame parlamente.

Indijos.

Angliszki laikraszcziai paduoda, kad maisztus Indijų kalnuose galima ne tikt laikyti už wisiszkai suwaldytus, bet maisztinįkai pastojo anglijonų draugais, kadangi anglijonai, wieton nubausti už pakėlimą maisztų, kaip buwo žadėję, iszdalino terp maisztinįkų pinigus, taigi juos apdowanojo. Ant tokių pirktų už pinįgus draugų Anglija ne gal per daug pasitikėti. Maisztus tuos pirma sukėlė Maskolija; jeigu jie pasiliowė ir maisztinįkai dawėsi anglijonams sawę papirkti, tai todėl, kad tuom tarpu Maskolija ne mato reikalo jų remti, gal but, kad Anglija kur kitur priesz Maskoliją nusilenkė. Jeigu tikt pasirodys reikalingu, į Himalajų kalnus ateis wėl maskoliszki rubliai ir ginklai, tas perswers indiszkas rupijas ir maisztai wėl pakils. Maskolija lengwai Angliją pasieks ir įkas Indijose, jeigu gi sziądien ne kanda, tai wien dėlto, kad kasti ne mato reikalo, nė naudos. Anglija tą gerai numano ir todėl niekur drąsiai, atwirai priesz Maskoliją ne stoja.

Maskolija.

Swetimų krasztų laikraszcziai pranesza, buk Maskolijoj susekė pasikėsinimą ant caro gywasties, bet apie tai uždrausta yra maskoliszkiems laikraszcziams ką nors raszyti. Rado mat isz wienų namų nukastą olą po ciecoriaus rumų, kurį drauge su ciecoriaus szeimyna rengėsi su dinamitu iszmesti į padanges. Susekė tą tikt per tai, kad wienas isz prigulinczių prie sukalbio ne iszlaikė ir pirm laiko praneszė į policiją. Peterburge, Maskwoj, Kijewe, Odesoj ir Warszawoj suaresztawo daug uniwersitetų studentų, kaip sako, už socijalistiszką agitaciją. Peterburge pasibaigė dabar prowa apskystų už pardawimą Austrijai wisokių Maskolijos kariaunos paslapczių. Paslapczių prekysta mat užsiiminėjo net augsztesni kariaunos wirszinįkai ir moterys ir numylėtinės tulų maskoliszkų jenerolų. Kaltinįkai likosi nuspręsti į Siberijos kasztynes. Isz tų atsitikimų matyt, kad po uždanga Pobiedonoscewų ir kitų fanatikų caro Mikalojaus sostas ne ant twirczausių stowi pamatų; daug mat yra tokių, kurie norėtu tuos sosto pamatus iszgriauti.

Kiekwienas teip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tai stebuklingiausios gydyklos szi. amžiaus iszradimuose, turi gardu smoka, gydo lagadnei ir tikrai inkstus, kepenis, pilwą ir ozystyja wisą sistemą, praszalina perszalimą, gydo galwos skaudėjimą, drugy ir užkietėjimą widurių.

Pirk dėžutę C. C. C. szisdien, 10, 25, 50 centu. Randasi wisose aptiekose ir iszgydymą gwarantuoja.

Isz Lietuwos.

Murawjewo muzejus Wilniuje.

Wilniaus jenerał-gubernatorius, jenerolas Trockyj, rengiasi parengti Murawjewo muzėjų ir archywą. Į tą archywą patilptų wisi rasztai apie žwėriszkus darbus pakwaiszusio Lietuwos budelio, laikraszcziai ir knįgos, kur tikt paminėta apie to netikusio žmogaus darbus, žinoma, jeigu tie rasztai iszgiria tuos darbus; fotografiszki paweikslai cerkwių ir stacziatikiszkų koplyczių Murawjewo isz katalikiszkų bažnyczių į cerkwes apwerstų; paweikslai paties Lietuwos budelio ir wisoki jo likę daiktai. Ant galo rasztai apie tą, ką jis gero padarė wisokiems užwedimams ir įtaisoms. Mums rodosi, kad priderėtų czia patalpinti ir tą, ką tasai Herostratas, per sawo kwailumą, nesuprasdamas ką daro, isznaikino. Mat maskolius, ypacz gi caro tarnus, apėmė koksai kwaitulys garbinimo netikusio Lietuwos naikintojaus; tą kwaitulį įgawo ir jenerolas Trockyj, kurisai juk yra toks jau caro "diejatėlius" koks buwo ir Murawjew. Trockyj kitą kart buwo net redaktoriumi iszeinanczio Taszkente laikraszczio "Turkestanskyja Wiedomosti". Turbut, jis ir tą laikrasztį labai kwailai rėdė, jeigu, kaip pasirodo su garbinimu Herostrato Murawjewo, ne moka jis atskirti gerą nuo pikto: jo akyse piktas wadinasi geru ir wertu garbinimo, geras gi turi buti persekiojamas. Wargas, kad Diewas tokius kwailius iszaugina ir suteikia jiems progą skriausti sawo kwailumu milijonus nekaltų žmonių.

Musztynės.

Wilniuje, ant Užupinės miesto dalies, į kawos pardawinyczią Gerszanowiczo užėjo žinomas czia wagilius, Kazimieras Grewys ir tuojaus pradėjo prisikabinėti prie wieno isz czia ėsanczių sweczių, Sosnowskio. Isz to užgimė terp jų isz syk barnys, kurios greitai persikeitė į musztynes. Laike tų musztynių, Grewys iszsitraukė peilį ir su juom sužeidė Sosnowskį į galwą, kurisai tuojaus puolė ant žemės. Sužeistą nugabeno į ligonbutį, bet Grewys spėjo pabėgti.

Žemdarbių draugystė.

Susitwėrė Grodno gub. nauja Žemdarbių draugystė, kurios mieris: stengtiesi palengwinti žemdarbių buwį, pardawinėjimą žemdarbystės produktų; parengti žemdarbystės mokslainę Grodno gub., ir apskritai rupintiesi apie pakėlimą žemdarbystės, ir sodaunįkystės gubernijoj. Biuras tos naujos draugystės bus Grodne. Wirszinįkai jos tapo jau iszrinkti, jie wisi wietiniai dwarponiai, isz ukinįkų nieks ne pateko, kaip sako, todėl, kad terp jų nėra užtektinai apszwiestų.

Nauja paczto stacija.

Maskoliszkas randas parengė miestelyj Erżwilkoj, Reseinių pawietyj, Kauno gub., paczto stacija, kur jos iki sziol ne buwo. Ant naujai parengtos paczto stacijos priiminės ne tikt paprastus ir apsaugotus laiszkus, bet pinigus ir wisokius siuntinius ne tikt į wisus Maskolijos krasztus, bet ir į užrubežius.

Naudingas užmanymas.

Maskoliszki laikraszcziai pakėlė užmanymą, ant palengwinimo Lietuwos gywentojams iszwežimo grudų į užrubežius, kadangi botai plaukianti Nemunu su jais į Prusus, turi ant rubežiaus mokėti didelius įwežimo muitus, sujungti Nemuną su Windawos portu per nukasimą kanalo. Kanalą reiktų nukasti tikt terp upių Dubisos, įpuolanczios į Nemuną ir Windawos, įpuolanczios į Baltiszkas jures po Windawa. Kanalas toksai jau buwo pradėtas dirbdinti, bet jo ne pabaigė ir todėl kasztai nuėjo ant niekų. Isz Nemuno dabar tikt Prusai didelę sau naudą traukia. Isz Maskolijos į Prusus plaukia widutiniszkai su Lietuwos taworais 2500 botų per metus, iszwežanti 7 milijonus pudų taworų. Apat to plaukia ten su medžiais 8000 trotų, kurių wertė 4 milijonai rublių. Už tuos taworus ant rubežiaus Prusai didelius paima muitus. Isz Prusų į Kauną ateina 1000 botų, kurie atgabena isz wiso 1200000 pudų taworų. Nukasus kanalą, botai ne reikalautų plaukti į Prusus, bet gabentų tiesiog taworus į Windawą, isz kur jau jurių laiwai juos galėtu iszwažioti po swetimus krasztus.

Iszplatina bažnyczią.

Maskoliszkas randas daleido pataisyti ir iszplatinti katalikiszką bažnyczią Dinaburge, ant ko daleido rinkti aukas nuo parapijonų, bet ne kunįgams, tikt tam tikslui isz parapijonų iszrinktam komitetui. Komitetas tasai turės prižiurėti darbus, westi rokundas ir jas, pasibaigus darbams, randui pristatyti. Į minėtą komitetą likosi iszrinkti: Stankewyczius, Czeszeiko, Sochackis ir kapitonas Kalikauckas.

Skaitlius gywentojų Wilniaus gub., pagal jų tikėjimą.

Pagal paskutinį Maskolijos žmonių suskaitymą, Wilniaus gb. pasirodė isz wiso 1591912 gyw., isz ko ant Wilniaus iszpuolė 159568. Iszėjusi gi ant szių metų Wilniaus gub., iszleidžiama statistiszko komiteto, "Pamiatnaja knižka," skaitlių gywentojų gubernijoj paduoda ant 1622530, Wilniuje gi 150710 gywentojų, bet prie gywentojų "knizkoj" kariauna ne priskaityta. Jeigu knižkoj paduotos žinios butų teisingos, tas rodytų, kad į trumpą laiką Wilniaus gub. skaitlius gywentojų diktai pasididino. Pagal minėtą knįžką, Wilniuje, ant 150 718 gywentojų, buwo: 76970 žydų, 45850 katalikų, 24355 stacziatikiai, 1857 liuteroniai, 963 raskolnikai arba maskoliai sentikių, 353 mahometonai, 215 kalwynų, 151 karaimas ir 5 armeniszko tikėjimo. Taigi Wilniuje, su wirszum ant 3000 daugiaus yra žydų negu wisų kitų tikėjimų drauge. Wilniaus pawietyj yra isz wiso 205431 gywentojų, isz to yra: 171905 katalikai, 19849 žydai, 9087 stacziatikiai, 4126 raskolnikai, 343 liuteronai, 87 mahometonai, 15 kalwynų ir 9 karaimai. Trakai turi isz wiso 2354 gywentojų, isz ko yra: 769 žydai, 741 katalikas, 318 karaimų, 313 stacziatikių, 50 mahometonų, 3 liuteronai. Trakų pawietyj, taigi po kaimus, yra 213030 gywentojų, terp kurių: 187501 katalikas, 18453 žydai, 5158 stacziatikiai, 1363 mahometonai, 1259 raskolnikai, 277 liuteronys ir 9 karaimai.

Dar apie Wilniaus chemiszkai-techniszką mokslainę.

Žinote, kad maskoliszka apszwietimo ministerija sutiko ant galo ant parengimo Wilniuje widutinės (ne augsztesnės, tokios czia rengti ne daleidžia caro waldžios) chemiszkai-techniszkos mokslainės, tikt pareikalawo, kad miestas pažadėtus nuo sawęs 100 000 rbl. padėtų pirma į banką. Miestas atliekamų pinigų neturėdamas, norėjo paimti isz sawo rezerwos kapitalų, bet to, be daleidimo widurių ministerio padaryti Maskolijoj ne daleista (mat ten wisame daugybė kwailų carų padawadyjimų), o widurių ministerija pasinaudoti isz rezerwos kapitalų ne daleido, todėl ir reikėjo paliauti mislyti apie mokslainę. Dabar wienok, kaip paduoda laikraszcziai, apszwietimo ministeris atsiliepė į widurių ministerį darodydamas neatbutiną reikalą mokslainės Wilniuje; todėl gal but, kad tasai daleis ant galo miestui teip wartoti sawo locnus pinigus, kap tasai nori. Miestas gi žada papildyti paimtą sumą paskirdamas kas metą po 5000 rbl. Todėl gal but, kad ant galo Wilniuje parengs wienaitinę Lietuwoj specijaliszką mokslainę.

Sudegė namai.

Wilniuje, ant priemieszczio Solomianka, sudegė namai lietuwio Lakio, o su jais ir daug gywentojų turtų. Prie kitų namų ugnies ne prileido subėgę ugnagesiai, Lakio gi namai su wisu sudegė. Wertė sudegusių namų iszskaityta ant 4000 rubl.; apart to, jų sawinįko sudegė wisokių daiktų už 1500 rubl., ne skaitant to, ką nužudė tuose namuose gywenanti beturcziai. Lakis mažai žudys, kadangi jo namai užasekuruoti ant 5100 rubl. Priežastis ugnies—yra ne atsargumas: wienas isz gywentojų paliko be prižiuros pakurtą peczių.

Spawiednyczioj numirė.

Mieste Suraž, Bialostoko pw. Grodno gub. pasimirė 82 metų senelis. kunįgas Teofilius Hriniewieckis. Numirė jis bažnyczioj staiga, spawiednyczioj spawiedodamas žmonis priesz pats sumą, kurią pats rengėsi atlaikyti. Kunįgas Hreniewiecki, kaipo geras žmogus, buwo wisų mylimas ir godojamas.

Naujos knįgos.

Trumpa Geografija, arba Žemes Apraszymas. Sutaise Neris. Chicago, Ills. Iszleista autorians kasztais. 1898 m.

Yra tai pradynis rankwedis ant pasimokinimo geografijos, tinkantis ir musų mokslainėms. Iszreikszta czia wiskas suprantamai ir neapszwiestam žmogui ir besimokinancziam waikui. Europa apraszyta placziausiai, kadangi pagal sawo surėdymą ir apszwietimą ji wisgi stowi augszcziaus už kitas musų žemės dalis. Tikt sudedanczios Wokietiją wieszpatystės paminėtos didesnės ir swarbesnės, apleistos smulkios; isztikro, nors tos wieszpatystės turi dar sawo waldonus, bet jos yra wien tikt kaipi prowincijos Wokietijos, maži waldonai yra pawaldiniais Wokietijos ciecoriaus. Wisos sawistowės Europos wieszpatystės apraszytos gana placziai, placziausiai gi apraszyta musų tėwynė Lietuwa. Kitose swieto dalyse placziaus apraszytos tikt swarbesnės wieszpatystės ir europiszkos waldybos arba kolionijos, bet ir isz to skaitantis galės pažinti swetimas swieto dalis. Isz kitų swieto dalių placziausiai apraszytos wieszpatystės: Egiptas, kaipo wiena isz seniausių wieszpatyszczių Indijos, Chinai, Maskolijos waldybos, Japonija; isz Amerikoniszkų wieszpatyszczių placziaus apraszytos Suwienytos Wieszpatystės ir Brazilija. Geriausia pagelba prie mokinimosi geografijos—yra pridėti knįgoj paweikslai ir žemlapiai. Swieto dalių žemlapiai wieni yra su paraszais, kiti gi be paraszų. Tie tamsus žemlapiai, ant kurių paženklinti kalnai, upės, slėnys, geriausia bus mokintojams pagelba ant persitikrinimo. ar waikai iszmoko mokslą ir ar jį suprato. Isz pats knįgos pradžios eina apraszymas wisos musų pasaulės surėdymo ir fiziszkas musų žemės apraszymas. Apraszyta wiskas trumpai, bet prieinamai kiekwienam. Knįgelė teksto turi isz wiso 94 puslap. Pabaigoj pridėti 26 žemlapiai.

Ne rukyk tabako ir nespjaudyk, nes tai trumpina tawo amžį.

Jeigu nori atsipratyt nuo tabako ant wisados ir pastoti sweiku, twirtu ir sylingu, imk gydyklas wadinamas NO-TO-BAC, kuris perdirba silpnus žmonis in twirtus. Daugelis, kurie pamegino szias gydyklas, in deszimts dienu jau swere deszimts swaru wirszaus. Apie 400,000 žmoniu tapo iszgydytais. Pirk NO-TO-BAC nuo sawo aptiekoriaus, su gwarancija, už 50c. arba už $1.00 Apraszymus ir prabas gausi dykai. Paraszyk. in: Sterling Remedy Co., Chicago, arba New York.

Isz Amerikos.

Wede karę.

BALTIMORE, MD. Waikai nuo 12–16 metų, susirinkę priemiestyj Canton, nusprendė pasidalyti į dwi dali: wieni buwo amerikonai, kiti gi iszpanijonai, ir pradėti karę. Waikai turėjo net ginklus, žinoma waikiszkus. Karė pasibaigė tuom, kad wienas isz waikų, koksai Jonas Keprowsky, likosi teip sunkiai paszautas, kad ant muszio lauko ir numirė. Atsiradusi policija 11 waikų suaresztawo ir jie pateko po sudu.

Suimti chinieczai.

Isz Meksiko, per Texaso rubežių, slapta atkako į Suwienytas Wieszpatystes daug chinieczių, kuriems Amerikos įstatais atkakti yra uždrausta. Waldžios wienok apie tai dažinojo ir isz atkakusių suėmė 21 chinietį, pargabeno juos į San Francisco ir patalpino į kalinį. Pirmutiniu isz plaukiancziu į Chinus garlaiwiu bus jie sugrąžinti atgal į jų tėwynę

Keturias prancuzes sulaike.

Ant prancuziszko garlaiwio Le Bourgogne atkako į New Yorką isz Paryžiaus modiste, Amalie Russi ir atsigabeno keturias gražias Paryžietes. Russi mat norėjo mieste San Francisco parengti modų magazyną ir dirbtuwę, anas keturias prancuzes atsigabeno kaipo pagelbinįkes, kadangi amerikonės apie modas mažai supranta. New Yorke wienok tas jaunas Paryžietes sulaikė ir neleidžia joms keliauti į San Francisco. Ateiwių užweizdos komisorius teisina tą sawo padawadyjimą tuom, kad minėtos prancuzės galėtu demoralizuoti Diewobaimingus amerikonus. Mums rodosi, kad ir tikros amerikonės tą darbą atlieka gana gerai ir be pasimokinimo nuo prancuzių, ką rodo daugybė prowų Amerikos suduose, kuriuose tai moterys skundžia wyrus už suwadžiojimą, tai wėl wyrai moteris už tą patį. Prowos tos, kaip rodosi, ne ant doriausio stowi pamato, gimdo gi jas neatkusios isz swetur merginos, bet czia Amerikoj gimusios.

Lynczawone.

NEW ORLEANS, LA. Negras Dennis Burrell, iszplėszęs wienus namus, užszoko ant trukio bėganczio į miestą. Konduktorius Morris stengėsi jį nuo trukio nustumti, bet negras szowė isz rewolwerio, pataikęs konduktoriui į ranką, nuszoko nuo trukio ir pabėgo. Ant rytojaus New Orleanso policija užtėmyjo jį mieste ir stengėsi suimti, negras szaudė wienok į basiwejanczius policistus, wienam, seržentui Jacob, perszowė kaklą, kitam gi, Cleary, įwarė kulką į galwą, tas puolė ant žemės ir į porą minutų pasimirė. Paszautas Jacobs iszsitraukė teiposgi rewolwerį ir pradėjo szaudyti; Burnell, szuwiais gindamasi, leidosi bėgti. Ant szuwių wienok susirinko daug žmonių ir leidosi paskui negrą, įsiwijo jį į wiena arkliniką ir apstojo. Negras besigindamas, užmuszė dar wieną policistą. Potam susirinkę žmonės įsiweržė į widų, prispeitė negrą į kertę ir jo kuną kaip rėtį suszaudė.

Nelaime kastynese.

WILKESBARRE, PA. Halstead kastynėse, prigulinczíose Deleware, Lackawanna & Western Company, Duryeoj, atsitiko nelaimė, prie kurios 3 darbinįkai tapo užmuszti. Užmuszti yra szitie: John Manohan, Stephen Jenkins ir John Titis. Taisė mat jie szaftą pagadytą per užslinkimą žemės. Tuom tarpu nuo wirszaus leido balkius, kurie iszsiliuosawo nuo raiszczių ir nupuolė ant platformos, ant kurios stowėjo minėti darbinįkai, ją sugriowė ir dirbanti darbinįkai nupuolė nuo 300 pėdų ant szaftos dugno, kur ant wietos užsimuszė.

Nužiureti.

NEW YORK. Czianyksztis ateiwių užweiždos komisorius sulaikė keturis atkakusius isz Kanados iszpanijonus, kurie pasisakė esą portugaliecziais. Pas wieną isz jų rado 6 auksinius laikrodėlius, pas kitą 6 auksinius lenciugėlius ir auksinį žiuroną ir wieną auksinį moteriszką laikrodėlį. Ateiwių užweizdos komisorius praneszė į Washingtoną. Minėti iszpanijonys, turbut, ne iszpaniszki sznipukai, greicziaus gal but jie wagiliais, kadangi sznipukams nė joks randas už darbą ne užmoka auksiniais laikrodėliais.

Nolaimes ant geležinkeliu.

NEW ORLEANS, LA. Ant Riverside linijos Yazoo & Mississippi Valley geležinkelio, netoli Rolling Fork, susidaužė taworinis geležinkelio trukis: maszina ir keturi taworais prikrauti wagonai su wisu susidaužė. Trukio wedėjas, Rowton isz Memphis ir peczkurys Plant likosi iszsiwerzusio isz sudaužytos maszinos karszto garo teip nuplikyti, kad į porą minutų cziajau ir pasimirė.

COLUMBUS, OH. Ekskursijos trukis, bėgantis isz Forte Wayne, prie įbėgimo į Columbus, ant szenių Cleveland Akron & Columbus geležinkelio linijos iszszoko isz rėlių, Trys wagonai tapo sudaužyti, wienas isz važiuojancziu likosi užmusztas ant wietos, sužeistų gi yra daug pasažierų.

BALLIMORE, MD. Ant bėganczio isz czia geležinkelio trukio expliodawo garinis katilas. Trukio maszinista ir peczkurys likosi prie to ant wietos užmuszti.

Elektriszka paroda New Yorke.

New Yorke, Madison Square darže, likosi atidaryta alektriszka paroda, ant kurios sugabenti wisoki ant elektriszkos dirwos padaryti naujausi iszradimai ir isztirimai. Yra czia daug wisokių žingeidžių daiktų, nors dar ne wiskas ant parodos patalpinta. Terp tokių naujausių iszradimų reikia paminėti: naujausias maszinas iszrastas Edisono ant perdirbimo su elektrikos pagelba wisokių rudų; italijono Marconi telegrafą be drato, Moores pagerintas elektriszkas žibinimui lampas, elektriszkas kastynes, laiwus, torpedos, be drato elektriszkas kanuoles, ant iszszowimo isz kurių ne reikia prie jos prisiartinti, bet galima szaudyti ir užprowyti isz tolo, wiską atlieka elektrika; yra czia elektriszkos fontenos, elektriszki weži mai, fonografai ir kitoki daiktai, kur tikt elektrika randa pritaikymą.

Korundo plotai.

Korundai yra tai brangus akmeėliai, labai kieti, todėl juos, kaip ir deimantus, wartoja ne tikt ant graznų, bet prie lyginimo kitų kietų brangių akmenėlių. Laikrodžių fabrikantai wartoja juos prie laikrodžių kaipo teip wadinamus akmenis. Korundo kastynių yra ne daug: 30 metų atgal, juos rasdawo tikt Indijose, 1869 m. rado juos sziaurinėj dalyj Georgijos, dabar gi surado labai didelius plotus korundo Kanadoj, prowincijoj Ontario. Tie nauji plotai yra 48 kyliometrai nuo Carlow ir užima isz wiso 200 ketwirtainių kyliometrų.

Expliozijos.

DENVER, COL. Netoli miesto pastatytoj parako dirbtuwėj atsitiko, 8 d. Gegužio, baisi nytroglicirinos expliozija, kurios wienas darbinįkas, Fr. Schmetzger, tapo į szmotelius sudraskytas; kiti gi trys darbinįkai: Lehm, Smear ir Loos sunkiai apkulti; nežinia ar pasiseks juos nuo mirties iszgelbėti.

PATERSON, N. J. Czianykszczioj Passaic geležies liejinyczioj atsitiko baisi expliozija, wiena dirbtuwės dalis tapo su wisu sugriauta; blėdį expliozijos padarytą skaito ant 100000 dol. Prie to du darbinįkai: Cnorser ir Charloche likosi užmuszti, trys gi labai sunkiai sužeisti.

Atgabenimas in Ameriką swetimu taworu.

Balandžio mėnesyj, į New Yorko portą atgabeno swetimų krasztų taworų isz wiso už 33,263,179 dol., taigi ant 19 milijonų mažiaus negu per tokį jau laiką pereitų metų. Pereitą gi metą atgabeno už 25,444,184,57 dol. Ant pasimažinimo atwežimo atsiliepė mat nauja Amerikos muitų tarifa, užkraunanti didelius muitus ant atgabenamų į Ameriką swetimų taworų.

Užpuole baltkepuriai.

WEBSTER CITY. Ant farmos Fr. Baluckio, į pietus nuo Webster City, užpuolė "baltkepuriai", sumuszė baisiai patį Baluckį ir iszwijo jo wisą szeimyną isz namų. Baluckis gyweno czia nuo dwiejų metų, turėjo jis labai prastą garbę. Aplinkiniams farmeriams prapuolė jawai ir darbo įnagiai ir wiską mat rado pas Baluckį. Tos jo wagystos įgriso wisiems aplinkiniams gywentojams. Po nakcziai prie durų rado primusztą rasztą su įsakymu tuojaus apleisti szitą wietą, bet to įsakymo Balucki ne paklausė, kaip paprastai, wakare wisi sugulė; naktyj wienok atėjo baltkepuriai, iszwilko Baluckį isz lowos, pririszo lauke prie medžio ir baisiai su botagais sukapojo. Rytmetyj sukrowė wisus daiktus į weži mą, susodino szeimyną ir priwertė iszsikraustyti isz czia. Balucki iszwažiawo pietų link.

Wetra.

GUTHRIE, O. T. Pereitos nedėlios rytą užkilo czia baisus sukurys, kurisai griowė ir naikino wiską, ką tik ant sawo kelio patiko. Wisą apskritį terp Clifton ir Hagar, Lincoln pawietyj, pawertė į tirus. Su wisu nunešė deszimts farmų, tiek jau isz dalies sugriowė. Dwi moterys prie to likosi mirtinai sužeistos, keturios gi žmogystos sunkiai, bet ne mirtinai apkultos.

Paskendo laiwas.

Newfundlando pakrantėse, netoli St. Johns, susidaužė laiwas Crown ir paskendo; su juom prigėrė ir 11 jurinįkų ir laiwo kapitonas. Daugumas prigėrusių buwo apsiwedę, turėjo ir waikus. Priežaszčių, kurių dėl minėtas laiwas susidaužė, nieks nežino.

Nelaime aukso jieszkotoju.

Isz Victoria, B. C. atėjo žinios apie nelaimę pasiekusią keliaujanczius į Klondikę aukso jieszkotojus. Pulkas aukso jieszkotojų užėjo ant užszalusio dar ažero Crater Lake, bet ledas buwo silpnas, neiszlaikė sunkenybės ir su traukiancziais aukso jieszkotojais įlužo. Prie to prigėrė isz wiso 22 aukso jieszkotojai.

Gaisrai.

‡ DULUTH, MIN. Siautė czia didelis gaisras, kurisai isznaikino su wirszum 50 medinių triobų ant Minnesota Point. Per tai su wirszum 2000 žmonių atsirado be pastogės; ugnyje kaip kitų pražuwo wisi turtai. Apart gywenamų namų, sudegė czia ir daug krautuwių ir pardawinyczių.

‡ CINCINNATI, OH. Sudegė czia dideli czewerykų ir czebatų dirbtuwė Mausso ir Wolfo, ant Sycamore st. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 dol. su wirszum. Pertai diktai darbinįkų neteko darbo.

Isz darbo lauko.

¶ Pereitą sanwaitę Suwienytose Wieszpatystėse buwo isz wiso 238 nusibankrutinimai, pereitą gi metą tą paczią sanwaitę buwo jų 221; Kanadoj buwo jų 25, pereitą gi metą 36. Karė ant prekystos ir darbo sanlygų neatsiliepė wodingai, prieszingai, po musziui prie Filipinų salų lygiai darbai, kaip ir Amerikos iszwežimas į kitus krasztus žymiai pasididino; laiwų dirbtuwėse darbai traukiasi per dienas ir naktis, kur tukstancziai darbinįkų gawo darbą. Iszwežimas Amerikos jawų kyla wis labyn, su tuom kyla znaimiai ir prekės grudų. Darbai geležies ir plieno dirbtuwėse, eina geryn, kadangi jos turi daug reikalawimų nuo Amerikos rando. Wilnonių audimų, ypacz gi gelumbių dirbtuwėse darbai eina teiposgi geriaus negu pirma, kadangi jos dirbdina daug audimų ant aprėdymo kariaunos.

¶ ALLEGHENY, PA. Sztraikas pudlerių dirbtuwėse Pittsburg Forge Mille Co. pasibaigė. Darbinįkai sugrįžo prie darbo.

¶ RANKIN, PA. Darbai American Steel Co. dirbtuwėse pasigerino, daugelyj dirbtuwės dalių pradėjo dirbti.

¶ KITTANING, PA. Czianykszczios Iron & Steel Co. pradėjo dirbti: yra wiltis, kad darbo bus ant ilgai.

¶ ELWOOD CITY, PA. Darbinįkai Weldlles Tube Co. pakėlė sztraiką. Reikalauja jie pakėlimo užmokesnio.

¶ GRACEVILLE, PA. Shelby Steel Tube Co. pakėlė darbinįkų uždarbį ant 10%.

¶ JOHNSTOWN, PA. Rengia czia naują geležies dirbtuwę, kurioje neužilgio pradės dirbti.

¶ WHEELING, W. VA. Darbai czianykszcziose dirbtuwėse "La Belle Iron Works" prasidės neužilgio.

¶ ALLIANCE, OH. Morgan Engineering Co. apgarsino, kad uždarbis darbinįkų nuo 1 d. Gegužio likosi pakeltas ant 10%.

¶ ANDERSON, IND. Czianykszcziose geležies dirbtuwėse tuom tarpu dirba gerai, bet nėra wilties, kad darbai trauktusi ilgai.

¶ MARTINS TERRY, OH. Dirbtuwėse Aetna Standard, kuriose dirba geležį, darbai eina gerai ir rodosi, kad jie neis niekyn.

¶ SHARON, PA. Darbai czianykszcziose geležies dirbtuwėse eina gerai.

¶ JOLIET, ILL. Darbai czianykszcziose blekės dirbtuwėse eina pusėtinai ir rodosi, kad teip trauksis ilgai.

¶ OLNEYVILLE, R. I. Czianykszcziej geležies dirbtuwėj dirba po 40 walandų ant sanwaitės.

¶ WHEELING, W. VA. Darbai czianykszcziose kastynėse eina prastai: daugelis darbinįkų kraustosi isz czia į kitus krasztus.

¶ PALMYRA, OH. Czianykszcziai kalnakasiai susitaikė su darbdawiais ir pradėjo jau dirbti.

¶ JOBS, OH. Kalnakasiai Ellsworth Coal Co. paliowė dirbę.

¶ MASSILON, OH. Czianykszcziai kalnakasiai susitaikė su darbdawiais ir sugrįžo prie darbo.

¶ PITTSBURG, PA. Darbai czia eina gerai. Dirbtuwėse "Star Tin Mille Plate" dirba be perstojimo; kastynėse teiposgi prijma prie darbo daugiaus darbinįkų. Padidintose dalyse dirbtuwių Monongahela Tin Plate Co. prasidės darbai nuo 1 d. Sėjos.

¶ CONELLSVILLE, PA. Czianykszcziose kokso dirbtwėse pereitą sanwaitę dirbo geriaus, bet kokso iszdirbimų iszgabeno mažiaus negu užpereitą sanwaitę. Tulos kompanijos rengiasi numažinti darbinįkų uždarbį.

¶ Didžiausia plieno ir geležies dirbtuwių kompanija Carnegie apgarsino sawo darbinįkams, kad kas nori pastoti į Amerikos kariauną, gali tą padaryti, kompanija pažada per wisą karės laiką užlaikyti pasilikusias isztraukusių į karę darbinįkų szeimynas, sugrįžus gi atgal, pažada duoti tas wietas, kurias jie pirma turėjo.

¶ MONTPELIER, IND. Stato czia naują geležies dirbtuwę, neužilgio bus wiskas gatawa ir prasidės darbai.

¶ PARNASSUS, PA. Cachrans geležies liejinyczioj, New Kensingtone, darbai prasidės nuo 1 d. Spalių szių metų.

¶ MONONGAHELA CITY, PA. Pittsburgo kapitalistai rengia nauja blekės dirbtuwę. Reikalingi ant to pinįgai jau surinkti.

¶ WHEELING, W. VA. Dirbtuwėse Riverside Iron Works wisiems darbinįkams numažino uždarbį.

¶ NEW KENSINGTON, PA. Pittsburgo Tin Plate Works kompanija pirko czia 5 akrus žemės, ant kurios rengiasi statyti naujas dirbtuwes.

¶ KOVINGTON, KY. Susitwėrė czia kompanija, kuri rengiasi pastatyti naujas geležies dirbtuwes.

¶ CHICAGO, ILL. Wiena Pittsburgo kompanija nori netoli Chicagos pastatyti naują geležies dirbtuwę.

¶ NEW PORT, KY. Andren geležies dirbtuwės rengia dalį, kurioja dirbs geležinę blekę.

¶ MOLINE, ILL. Sylvan Steel kompanija didina czia sawo dirbtuwes ir gal neužligio priims prie darbo daugiaus darbinįkų.

¶ MARQUETTE, ILL. angleka syklose dirba kasdien po 8 walandas.

¶ REMINGTON STA. Ohio River Sheet & Tin Plate Co. didina sawo dirbtuwes, darbai prasidės dar szią wasarą padintose dalyse.

¶ HILLSBORO, ILL. Czianykszcziai kalnakasiai pakėlė sztraiką, todėl tegul czia nieks ne važiuoja darbo jieszkoti.

¶ BRAZIL, IND. Czianykszcziai kalnakasiai susitaikė su darbdawiais ir sugrįžo prie darbo.

¶ FRANKLIN, OH. Priwažiawo czia isz kitur daug darbinįkų, todėl daugelis yra ne turinczių darbo.

¶ ALPINE, KY. Czianykszcziai kalnakasiai ne dirba. Kompanijos atstatė darbinįkus ir už darė kastynes.

¶ PANNA, ILL. Sztraikas kalnakasių czianykszcziose kastynėse traukiasi toliaus. Tegul todėl isz kitų krasztų darbinįkai ne važiuoja czia darbo jieszkoti.

¶ DES MOINES, IA. Darbai eina czia widutiniszkai, bet kalnakasiai skundžiasi, kad kompanijos su sawo kromais stengiasi paimti paskutinį darbinįkų centą, brangiai už wiską jiems rokuoja.

¶ EAST BANK, W. VA. Darbai aplinkinėse kastynėse mažinasi; perėitą sanwaitę kaip kur dirbo tik wieną dieną ant sanwaitės.

¶ TERRE HAUTE, IND. Darbai kastynėse eina gerai. Kaip kur yra sztraikai, bet wisgi daugiaus yra dirbanczių negu stowinczių kastynių.

¶ ROCK MOUNTAIN, PA. Darbai czia eina prastai: jeigu kur kastynėse dirba po dwi dienas ant sanwaitės po 8 wal. ant dienos, tai jau gerai, kitur ir tiek ne dirba.

¶ ABRIDGE, MONT. Darbai czia pradėjo eiti geryn, bet szwiežiai atkakusiam sunku gauti darbą, kadangi ant wietos daugiaus yra darbinįkų negu reikia.

¶ KELAYERS, PA. Darbai czia eina prastai; dirba wos po dwi dieni ant sanwaitės.

¶ MUNCIE, IND. Czianykszczioj stiklo dirbtuwėj 700 darbinįkų pakėlė sztraiką ir per tai dirbtuwės tapo uždarytos. Dirbanti už dirbo czia wos 50c. ant dienos, ant pareikalawimo pakėlti užmokesnį dirbtuwės sawinįkai nesutiko, todėl darbinįkai nusprendė mesti darbą.

CASCARETS sudrutina kepenis, inkstus ir pilwa. Niekad neskauda. 10c.

ISZ Lietuwiszku dirwu

Ką lietuwiai Amerikoj priwalo daryti?

Atkakę į Ameriką lietuwiai yra kaimų gywentojai ir czia jie tuojaus patekę į dirbtuwes, kastynes, į miestus, isz syk atsiranda wisai kitokiose sanlygose, negu buwo namieje. Sanlygos gi sunkiai atsiliepia ant wiso žmogaus gywenimo: tas tikt jose mažiaus nukenczia, kas prie jų priprato, kaimietis negreitai pripranta prie miesto gywenimo. Europoj antai seniai užtėmyjo, kad kaimų gywentojai traukia į didesnius miestus, į fabrikus, kur uždarbiai didesni negu dirbant ant lauko. Lenkijoj, isznykus baudžiawai, į didesnius miestus pradėjo traukti ne tikt darbinįkai, bet ir dwarponiai: parduoda jie dwarus ir su gautais pinįgais keliauja į Warszawą, arba kitur. Warszawoj, Wilniuje daug yra Lietuwos dwarponių, kurie mieste niekaip negal prisitaikyti ir czia praleidžia už žemę gautus pinįgus. Prancuzijoj antai jau seniai užtemyjo traukimą kaimieczių į miestus ir tirinėja, kaip tas atsiliepia ant miestų. Ir sztai kokį pereitą metą iszdawė nusprendimą tie, kurie tirinėjimu to klausymo užsiiminėja: jie sako, kad per keliawimą kaimieczių į miestus, skaitlius miestų gywentojų dauginasi, bet atkakę czia kaimiecziai, jeigu ne tuojaus, kadangi terp atkakusių yra ir atkakę su pingais, tai antroj arba toliausiai treczioj gentkartėj padidina miestų proletarijato (beturczių warguolių) eiles. Mat ne tikt patsai kaimietis, bet ir mieste jau užgimę jo waikai negal prisitaikyti prie sanlygų gywenimo, sawo budo kaimietis umai negal perkeisti, ir waikų waikai palaiko dar sawo tėwų budą. Miestų gywentojai apsukresni, kiekwiename atsitikime mokės sawę gelbėti, kaimietis gi tikt dirbti moka, bet nemoka pasinaudoti nors ir isz gerų sanlygų. Kol yra darbas, gerai, bet jeigu jo nėra, jau nežinos kaip sawę gelbėti. Pažiurėkime į musų lietuwių gywenimą. Laikraszcziuose pilna žinių apie jų girtuokliawimą, musztynes. Paklauskime wienok argi tie lietuwiai, kurie Amerikoj kasdieną girtuokliauja ir muszasi teip darė ir Lietuwoj? Tėwynėj girtuokliauti kas dieną negalėjo, kadangi ne buwo ten pragos, sziczia gi, patekę į kitokias sanlygas, pasinaudoja isz pragos, geria kas dieną, pasigėrę, žinoma, kad nesiszalina nuo musztynių. Progų pasitaiko ir daugiaus, isz kurių musų tamsus broliai pasinaudoja, bet jos wodingai ant jų wiso gywenimo atsiliepia: nupuldo juos doriszkai ir protiszkai, naikina ir sweikatą; toksai nupuolimas atsiliepia ir ant waikų: lietuwių waikai, gimę Amerikoj, silpnesni už gimusius Lietuwoj. Pažiurėkime, kaip nuo piktos įtekmės perkeistų gywenimo sanlygų saugojasi apszwieistos tautos: wokiszki arba szwediszki ateiwiai kaimiecziai stengiasi apsisėsti ant farmų, taigi gywenti tokiose jau sanlygose, kokiose gyweno namieje: rods wisi to padaryti negal, bet wisgi daugumas teip daro ir todėl jie užlaiko doriszką, protiszką ir fiziszką twirtumą. Jeigu pažiurėsime antai Europoj ant tulų tautiszkų gaiwalų, tai ir ten pamatysime, kad tikt tos isz pamusztų, ne sauwaldiszkų tautų užlaikė sawo kalbą, kurios sawo tėwynės žemę mokėjo užlaikyti sawo rankose, ne dawė jos paweržti pergalėtojams. Bretonai ir Baskai užlaikė sawo kalbą ir tautystę, bet užtai daug skaitlingesni Airiai, kuriems paweržė žemę, jau beweik užmirszo sawo tėwų kalbą. Kaip girios paukszti laikomas klėtkoj yra anormaliszkose sanlygose, teip lietuwys kaimietis anormaliszkai gywena miestų ir fabrikų sanlygose. Musiszkiai juk bando ir biznius uždėti, bet kas isz to, kad ir tie bizniai ne twireziausiai stowi. Norime musų brolius pastatyti ant tikrų wėžių, kalbinkime juos apsigywenti ant žemės, tegul jie bus tokiose jau sanlygose kaip ir tėwynėj; prie miestų gywenimo tegul pratinasi isz palengwo, ne umai, tegul pirma juose iszdirba sau pamatus. Rods ant farmų neturės tiek pelno, kaip antai dirbdamas fabrike arba kastynėse, bet apdirbant žemę, bado nekęs, apsisaugos nuo daug pikto. Antai pereitame "Vienybės" numeryje prie to ragina ir p. Trupinėlio Pažįstamas.

Nauja lietuwiszka skaitinyczia.

Springvalley, Ill. Draugystė Lietuwos Sunų laikė sawo susirinkimą 1 d. Gegužio, ant kurio tapo nutarta įkurti skaitinyczią salėje Wienbiskio, partraukti knįgų ir laikraszczių, isz kurių tenykszcziai lietuwiai galėtų pasinaudoti. Toj dienoj prisiraszė 15 naujų sanarių. Už kwiecziame ir kitus lietuwius ant prisiraszymo.

Su guod. P. MAŽEIKA, sekr.

Tautiecziai!

Kiekwieną tauta, galinti pasigirti sziokia ar tokia ciwilizacija, turi sawo dailės weikalus, kurie, surinkti muzejuose ir bibliotekose, rodo swietui apie twerianczią spėką tautos ir rodo, kad ji gywa ir žengia pirmyn.

Rinkiniai tie yra tai iždynas, kur sukrauti turtai tautos, kurie kaipo priwatiszka sawastis galėtų buti pražudinti. Rinkiniai tie yra tai szaltiniai, isz kurių semia medegą mokslinczíai, rasztinįkai, artistai ir wisi tie, kurie nori susipažinti su istorija jų tautos. Kuolabiausiai prispaustos tautos iszgali sutwerti panaszias institucijas. Kodėlgi mes Lietuwiai negalėtume uždėti tautiszko knįgyno?

Kadangi uždėjimas tautiszsko knįgyno sziądien yra dar lengwu daiktu, wėliaus butų jau sunku surinkti kompletus wisų lietuwiszkų spaudimų; kadangi uždėti panaszias bibliotekas yra negalima Lietuwoje; kadangi dar nieks neužsiėmė suorganizawimu tautiszkos bibliotekos, Lietuwiszka Draugystė "Želmuo", dienoje 18 Balandžio 1898 metuose, nusprendė uždėti Paryžiuje knįgyną, po wardu "Lietuwiszka Tautiszka Bibliotika", kurios pamatui Draugystė pawedė sawo biblioteką, turinczią 100 su wirszum knįgų.

Biblioteka kartą suorganizuota, bus iki tol užrubežyje, kol aplinkybės nedaleis perneszti ją į Tewynę.

Yra szaukiami wisi tautiecziai į tą teip swarbų darbą, ypacz lietuwiszkos rėdystės, idant jos teiktusi aukauti sawo laikraszczius ir kitus spaudimus Tautiszkai Bibliotekai.

Kas pusmetis, arba kasmetai, Draugystė iszleidinės kataliogus parodanczius apie augimą bibliotekos.

Aukos bus garsinamos wisuose lietuwiszkuose laikraszcziuose. Adresas:

Madame M. K. Gierszyńska,
Quarville (per Santeuil)
Eure-et-Loir, France
(Lietuwiszkai Tautiszkai Bibliotekai)

Isz wisur.

‖ Paryžiuje, Prancuzijos sostapilėj, pasimirė, wiename hotelyj, koksai Poinsignon. Daktarai iszdawė paliudyjimą ir kunas į paskirtą laiką tapo palaidotas, bet laidotojai paabejojo apie tikrą palaidoto mirtį, apie ką praneszė į policiją. Kunas ant rytojaus tapo atkastas ir kad jis wisgi buwo ne pagedęs ir ne sustingęs, perneszė jį į koplyczią ant kapynių Montmartre. Paszaukė gydytojus, bet wisi jų stengimaisi prikelti numirusį, ne pasisekė, todėl jie nusprendė, kad numirėlio kunas todėl ne genda ir nestingsta, kad Poinsignon priesz mirtį turėjo daug degtinės iszgerti, kuri ir užlaiko kuną nuo pagedimo; tikrai wienok spręsti ne panorėjo ir ne dawė paliudyjimo ant palaidojimo. Tokiu budu kunas koplyczioj iszbuwo dar penkias dienas, bet wisgi ant jo ne buwo galima užtėmyti nė jokio pagedimo. Ant galo, ant nusprendimo ar Poinsignon isztikro numiręs, nusprendė griebtiesi garsios Roentgeno szwiesos, su kurios pagelba nuimtas fotografiszkas paweikslas parodė, kad plauczíuose yra sukrekėjęs kraujas, ko pas gywą žmogų buti ne gal. Taigi tikt Roentgeno szwiesa parodė, kad Poinsignon isz tikro numiręs, nors jo kunas ne genda ir ne stingsta.

‖ Komposas, kaip žinote, yra tai prietaisa, kurio wienas galas rodo wisada į sziaurius, kitas gi į pietus. Nors kažin kaip komposą kraipytumėte, jo magnesuotas rodyklas wisada wienu galu wis rodys sziaurius, kitu gi pietus. Tuom tarpu Kursko gub., pietinėj Maskolijoj, yra wieta, kurioj wienas galas komposo rodyklo rodo ne į sziaurius, bet į wakarus, kitas gi į rytus. Ant isztirimo tos anomalijos važinėjo czia maskoliszki mokslinczíai, atkako ant galo ir sanarys Paryžiaus mokslo akademijos, Monrot. Tasai tuojaus isztyrė priežastis tos anomalijos arba nusikreipimo magnesuoto komposo rodyklo: priežastys tos yra geležies sluogsniai po žeme. Pagal jo iszskaitymą, geležies czia yra nemažiaus kaip 225000000000 pudų. Ji ant komposo rodyklo atsiliepia net nuo 1320 wiorstų tolumo. Tokiu budu mat kompasas ne tikt parodo kelią važiuojantiems ant jurių, bet tinka ir ant sujieszkojimo geležies kastynių.

‖ Mieste Lodz, Petrokowo gub., sawinįkas wienos pardawinyczios, užasekurawęs brangiai pardawinyczią ir isznesziojęs isz jos taworus, sumislyjo padegti, kad tikt gauti didelius ugnapinįgius, bet tiesiog pats tą padaryti neiszdrįso, kadangi butų galėję susekti: jis nusprendė prie padegimo priwersti katę. Paliko jis pardawinyczioj deganczią kerosininę liampą, apriszo ją su szniureliu, kurio kitą galą pririszo prie uodegos kertėj mieganczios katės: tikėjo mat, kad katė, pabudusi, nutrauks liampą, uždegs krautuwę ir pati sudegs. Pritaisęs wiską, kaip reikia, prekėjas uždarė pardawinyczią ir nuėjo namon. Ne wiskas wienok iszsipildė, kaip norėjo godus prekėjas. Katė rods, pabudusi, nutraukė liampą, nuo to užsidegė pardawinyczia, tikt ugnį per greitai užtėmyjo ir užgesino; kaltinįkė gi katė nesudegė ir ji tai iszdawė wisą plianą.

‖ Szwediszka antropologijos ir geografijos draugystė siunczia sziaurinę Siberiją expediciją an

jieszkojimo pereitą metą iszlėkusio prie sziaurinio žemės poliaus, szwedo Andree ir jo draugų ir jeigu jie czia yra, duoti jiems pagelbą. Wirszinįku tos expedicijos yra Stadling. 20 d. Balandžio atkako jis isz Stokholmo į Peterburgą, isz czia gi geležinkeliu iszkeliawo į Irkucką, Siberijoj. Nuo Irkucko, pasisamdęs arklius, keliaus į Werchojanską ir nuo czia garlaiwiu į įtaką upės Lenos į Sziaurinį Ledinį oceaną, kur tikisi prisigriebti Liepos mėnesyj. Nuo czia prisigriebs, ar tai leidais, ar ant laiwo, iki salų Naujos Siberijos, kur sudėti dar 1893 m. walgio produktai dėl keliawusio tąsyk ant Ledinio oceano Nanseno. Jeigu czia nėras nė jokio ženklo buwimo Andrees, grįž atgal į Siberiją ir trauks jurių pakraszczias į rytus.

‖ Kaime Dynia, Brzozowo pawietyj, Galicijoj, pirmą Welykų dieną likosi nudurtas kunigas Biesiadzki, prabaszczius tos parapijos. Užmuszėjumi yra Konstantinas Winiarski, užweizėtojas dwaro Odrzechowo. Nudurės kunigą, iszbėgo jis isz klebonijos ir patikės ant kiemo sawo paczią, pasakė jai, kad greitai ateitų, nes jis turys keliauti, todėl nori su ja atsisweikinti. Moteris, nieko pikto nejausdama, atėjo; tąsyk wyras, su wiena ranka apkabino kaklą, su kita gi įwarė jai peilį į szirdį. Teip kunigas, kaip ir moteriszkė, atliko ant wietos; užmuszėjas tapo suimtas. Kokios priežastys tų žmogžudyszczių, nieks tikrai nežino.

‖ Serbijos sostapilėj, mieste Belgrade, rando kasztais tapo parengta biblioteka. Buwo joje apie 40000 tomų knigų; bet dabar biblioteką reikėjo uždaryti, kadangi isz jos prapuolė knigos, terp kurių buwo daug senų ir labai brangių. Priežastis isznykimo knigų buwo ta, kad rods isz bibliotekos buwo knigas imanczių gana, tikt paimtų nieks ne grąžino atgal, brangesnes pardawė į swetimus krasztus. Tas atsitikimas parodo, kad serbai nemoka godoti wisuomenei naudingą įtaisų.

‖ Miestelyj Andruszewka, Nižnenowgorodo gub., pasimirė sunus užweizėtojaus cukraus dirbtuwės, Aleksandras Wigura. Kuną palaidojo ant wietinių stacziatikiszkų kapinių. Tuojaus ant rytojaus wienok užtėmyjo, kad kapas atkastas, kunas isz grabo buwo iszimtas. Kas tą padarė, nežinia: turbut, atkasė kapą piktadariai, kurie tikėjo, kad į grabą numirėliui įdėjo daug pinigų, arba teip kokių brangenybių.

‖ Prigulinczioj Anglijai Naujos Gwinėjos dalyj, Australijoj, isz kalinio miesto Manamana isztruko 14 kalinių isz cziabuwių. Nusikaltėliai užpuolė ant prilankaus anglijonams kaimo; gywentojai netikėdami užpuolimo, ne buwo pasirengę, todėl buwo be ginklų. Užpuolikai 18 kaimo gywentojų papjowė, iszkepė ir juos cziajau suwalgė.

‖ Wakarinės Afrikos pakrantėse, Sierra, Leone užgimė negrų maisztai. Mieste Ratifunk maisztinįkai užpuolė ant amerikoniszkų missijų. Misijonierius Caine, jo pati ir trys merginos, prigulinczios prie misijos, likosi užmusztos. Kiti misijos sanariai pabėgo į miestą Freetown.

‖ Mieste Temesvar, Wengrijoj, Kaczkos menažerijoj, laike parodymo, į liuto klėtką įėjo trys liutų suwaldytojai; tuom tarpu liutai, wieton suwaldytojų klausyti, szoko ant jų ir czia jau du sudraskė, trecziamjam gi pasisekė isz klėtkos iszbėgti.

‖ Sprendžia, kad angliszkas garlaiwys "Maitland", iszplaukęs isz Sydney, Australijoj, plaukiantis į New Castle, susidaužė ir su wisais pasažieriais ir jurinįkais paskendo. Žmonių ant jo buwo 68 ir rodosi nė wienas ne iszsigelbėjo.

‖ Ant prigulinczios Anglijai mažos salos Hongkong, pietinėj Azijoj, apsireiszkė maras arba pawietrė. Kas dieną beweik didinasi skaitlius nuo maro mirsztanczių; daugiausiai mirszta neszwariai užsilaikanczių chinieczių.

‖ Lomžos gub., Lenkijoj, miestelyj Nowogrod, siautė per wisą dieną didelis gaisras. Ugnis isznaikino 150 namų; prie to sudegė ir 5 žmonės. Užsidegė ant syk keliose wietose; turbut miestelį czia kas padegė.

‖ Berlyne, namuose architektoriaus Czaikos, atsitiko smarki gazo expliozija, kuri su wisu sugriowė minėtus namus ir pagadino kaimyniszkus. Daug žmonių prie to likosi apkultų.

‖ Isz Chinų pakranczių sugrįžo į Europą wokiszkas kariszkas kreiseris "Olga"; ant jo, laike kelionės, terp jurinįkų apsireiszkė azijatiszkas maras.

Naujausi iszradimai.

‡ Suwienytose Wieszpatystėse rengiasi parengti naują dirbtuwę, kurioje dirbs kauczuką isz kornų, kadangi persitikrino, kad isz kornų duodasi isztraukti medega tokia jau kaip ir kauczukas, kurios isz kornų buszelio duodasi isztraukti po pusę swaro. Kadangi Suwienytos Wieszpatystės produkuoja widutiniszkai po 2 milijardu buszelių kornų, tai isz jų galima turėti wieną milijardą swarų kauczuko. Amerika kas metą perka ant sawo reikalų 35 milijonus swarų kauczuko, už ką swetimiems krasztams užmoka 18 milijonų doliarų. Pradėjus jį dirbti isz kornų namieje, Amerika tuos pinigus ne tikt užczėdytų, bet dar už iszdirbtą czia kauczuką, parduodama jį kitiems krasztams, diktai isz swetur pinigų sugriebtų.

Wietines Žinios.

—o—

— Gywenantis po nr. 6322 ant Hamilton av., danietis Andrew Johnson, parėjęs namon, metė ant stalo kelis laiszkus, ir pasakė sawo pacziai: "sztai darydymai tawo kaltės, prisirengkie, nes po dwiejų walandų turi mirti". Pasakęs tą, paėmė gazietą ir ramiai ją pradėjo skaityti. Moteriszkė, pamacziusi ant stalo laiszkus, nieko isz to, ką wyras pasakė, ne darė ir liuobėsi toliaus namieje. Po dwiejų walandų Johnson isz tikro atėjo jau su rewolweriu į wirtuwę ir nieko nesakęs, paleido szuwį į sawo paczią. Johnsonienė isz iszgaszczio puolė ant žemės; pamatęs tą jos wyras, iszbėgo laukan, jo ir iki sziol ne surado. Paszaukė gydytoją, kurisai paszautą greitai atgaiwino: ji nepawojingai paszauta į petį. Spėja, kad Johnson turėjo įgauti proto sumaiszymą, kadangi jo szeimynoj niekada nė jokių nesutikimų ne buwo.

— Chicagos policija apgarsino žinias apie sawo darbus už pereitą metą. Isz tų žinių matyt, kad pereitą metą suaresztawo Chicagoj isz wiso 88680 žmonių; suaresztuoti buwo sanariais 36 tautyszczių. Daugiausiai suaresztuotų buwo tikrų amerikonų, kurių nors mieste yra mažiaus kaip pusė gywentojų, bet terp aresztuotų jų daugiaus negu pusė: amerikonų buwo suaresztuotų 49 019, wokieczių 7760, negrų 7500, airių 4535, lenkų 3457, ant gywentojų skaitliaus nuoszimtis didesnis negu airių; maskolių (žinoma, tame paskaityti ir lietuwiai, kurių mažiausiai bus apie 1000, taigi iszpuola deszimta wiso lietuwių skaitliaus dalis) 1846, szwedų 1583 (ant gywentojų skaitliaus nuoszimtis labai mažas), italijonų 1206, ir czekų 1128. Terp suaresztuotų buwo 16137 moterys, o terp tų 1085 jaunos merginos.

— Pereitos nedėlios dieną likosi suaresztuotas koksai Henrik Autschbach, gywenantis po nr. 128 Larrabee st., kurisai pereitos subatos dieną, be jokios priežasties, sunkiai, gal mirtinai, sužeidė Oweną Leydeną ir jo giminaitį, Williamą Fadey. Autschbach ir jo aukos gėrė drauge saliune Freudo, po nr. 257 Orleans av. ir paskui gražiausioj sutikmėj persiskyrė. Apie pusiaunaktų, abudu sužeistiejie atėjo dar kartą į saliuną. Prie įėjimo patiko Autschbacha, kurisai užkalbintas, iszsitraukė peilį ir su juom sunkiai Leydeną ir Faleyą sužeidė. Sužeistus nugabeno į ligonbutį, kur jie guli dar wis be žado. Autschbach pabėgo, bet jį wėliaus suėmė. Jis pasakoja, kad sužeistiejie jį apwogė, isztraukė isz kiszeniaus 3 dol. Pažįstanti wienok juos tam apskundimui netiki.

— Tuli Chicagos daktarai sutwėrė draugystę, kurios mieris yra parupinti beturczių waikams sweiką, ne maiszytą, kaip tai pas prekėjus yra, pieną ir kitokį sweiką walgį ir reikalingus waistus wasaros laike. Pinigai ant to susirinks isz aukų. Minėti daktarai sako, kad todėl wasaros laike teip daug waikų mirszta, kad tėwai ne gauna pirkti tinkanczio maisto. Panaszios draugystės rytinių sztetų miestuose yra jau nuo seniai; antai Bostone, kaip sako, pradėjus darbuotiesi tokioms draugystėms, skaitlius mirczių terp waikų pasimažino ant pusės to, kiek jų mirdawo pirma.

— Ant garlaiwio "Monitor", winduojant isz widurio taworus, nutruko windas ir nupuolė ant besidarbuojanczio prie krowimo laiwo darbinįko, Augusto Bradke ir mirtinai jį apkulė. Turi jis sulaužytas rankas ir kojas, kaukalį teiposgi suskilusį nuo smarkaus sudawimo. Nugabeno dar jį į Aleksijonų ligonbutį, bet daktarai ne turi wilties nuo mirties iszgelbėti.

— Pereitos nedėlios wakare, 8 metų sunus policisto Millero, nuo stacijos Grove av., tėwui be miegant, pagriebė rewolwerį ir pradėjo jį cziupinėti. Patraukė, rewolweris iszszowė ir kulka pataikė waikui į pilwą. Ant szuwio pabudęs tėwas, pamatė kas atsitiko. Waiką nugabeno į Mercy ligonbutį, bet jis, ten nugabentas, į porą minutų pasimirė.

— Jau žydai wėl pradeda lietuwius wilioti prie sawęs: iszmėtinėdami lietuwiszkus cirkuliorius, meldžia lietuwius, kad tikt pas juos pirktų szifkortes ir tikt per jų rankas siuntinėtų pinigus. Lietuwiai priwalo apsisaugoti, nes jau keli žydai iszdumė su lietuwių pinigais, taigi ir kiti peisuocziai seks pėdomis sawo brolių.

Kaip atsiliepia badas ant žmogaus proto.

Tirinėjimų apie įtekmę bado ant žmogaus proto ir ant jo dwasios iki sziol mokslinczieji ne daug darė. Isz bandawonių darytų ant iszbadėjusių žwėrių pertikrino, kad nuo bado žwėries kuno swarbumas pasimažina, ant smegenų gi tokių permainų ne užtėmyjo, swarbumas smegenų nuo bado nesimažina. Isz to iszpultų, kad badas ant proto ne didelę turi įtekmę. Tirinėjimai iki sziol daryti ant tyczia ant bado atsidawusių, kaip antai Tannero, Succi, arba ant baduojanczių Indijose fakyrų, kankinanczių sawę badu dėl tikėjimiszkų prieżaszczių, ne gal but už pamatą paimti, kadangi teip wieni, kaip antri ne gal but laikomi už normaliszkus žmonis; teip jau nenormaliszki yra tie, kurie tyczia sawę badu nusimarino ir sawo prie badėjimo jausmus apraszė; ant tų apraszymų mokslinczieji todėl ne gal remtiesi. Rods tirinėtojai ant sawo tirinėjimo kaslink įtekmės bado ant proto gali iszklausinėti užgriuwusius kastynėse, jurinįkus nuo susidaužusių laiwų, kurie iszbuwo užgriuwę arba ant jurių po kelias arba po keliolika dienų be walgio, kol juos iszgelbėjo. Ant tų wienok dwasios ir proto, apart bado, taigi stokos walgio, atsiliepė ir kiti dalykai. Jurinįkai arba keliaujanti per ne waisingus tirus, jeigu pabaigė walgį, tai pirmiaus turėjo kęsti nuo nedatekliaus wandens, troszkulys žmogų labiaus kankina negu stoka walgio, troszkulys gimdo baimę, o tas turi atsiliepti ir ant proto. Ant isztirimo kokią įtekmę turi badas ant žmogaus, ką jis jauczia, kaip stoka walgio atsiliepia ant proto, kaip apraszo laikrasztis "Muench. Med. Wochenschrift", nusprendė pats tirinėtojai ant sawę iszbandyti. Bandawones darė klinikoj Heidelbergo uniwersitete, ant to 6 jauni gydytojai nusprendė pats baduoti. Baduojanti wandenį galėjo gerti, bet per wisą laiką buwo uždrausta rukyti, gerti swaiginanczius gėrymus ir dirbti ką nors fiziszkai. Po trumpam laikui užsilaikymo nuo walgio baduojanti pasijuto, kad sunkiai atseina jiems sistematiszkai apie kokį daiktą mislyti, nupuola energija ir norai, palaikymas atmintyj girdėtų daiktų eina silpnyn. Jeigu gi apart walgio, užsilaikyti dar nuo gėrymo wandens, tai tie apsireiszkimai pasirodo dar žymiaus, mislys ir protas dar labiaus eina silpnyn, žmogus įpuola į apatiją. Isz pats badawimo pradžių, baduojanti jautė pilwo skaudėjimą, neramumą, bet tas buwa tikt pirmose 24—36 badawimo walandose. Badą jauczia labiausiai pirmoje badawimo dienoje. Antroje ir treczioje žmogus ne gal jau mislių priderancziai į kruwą suglausti. Prie miego buwa sapnai paprastai apie badą ir apie walgį. Pabudęs jaucziasi wėl drutu, bet pajiegos greitai wėl apsilpsta.

GEOGRAFIJA

(Tąsa).

‖ Užlaikė jie savo kalbą, kurią svetimiems sunku iszsimokyti: iszpanijonys šako, buk už bausmę pragaro valdonas atsiuntė velnią Baskų kalbos iszsimokyti, bet ir tas neisztrivojo ir pabėga neiszmokinęs. Baskai darbsztus, daugumas jų užsiima kalnakasysta, ypacz gi tarpinimu geležies, kurios czia teip daug yra, kad net pievas uždengia nuo rudžių dulkės. Isz miestų svarbiausi: *Guiposcoa*, viduryj Baskų kraszto. *Pampelun* netoli perėjimo per Pirenėjų kalnus *Bilbao* ir *Santaner*, portiniai miestai.

Katalonija užima pietinę atžalą Pirinėjų kalnų, vidurinę ir rytinę jų dalį, isz kurių *Kataloniszku pakranczių kalnai* turi daug minereliszkų turtų: metalių, akmeninių angliu ir druskos. Kalnas *Cordona* susideda isz druskos ir isz tolo iszrodo lyg kad butų isz ledo. *Monserat* kalnuose yra daug kliosztorių viename isz jų gyveno Ignacijus Lojola uždėtojas jezuitų ordeno. Katalonija yra akmenuota, mažai turinti žemdarystei tinkanczių vietų todėl gyventojai užsiima pramonėmis ir Katalioniecziai, drauge su Baskais, yra darbszcziausiais Iszpanijos gyventojais. Isz miestų svarbiausias yra *Barcelona*, portinis miestas, veda kuo placziausią prekybą su visais krasztais prie Vidurželminių jurių; turi daug visokių dirbtuvių, garsus yra jo plieniniai iszdirbimai. Barcelonoj yra 300000 gyventojų.

Aragonija užima žemumą upės Ebro, atidalytą nuo jurių Kataloniszkų kalnų eile, per kuriuos upė pramusza sau kelią. Tokiu budu Aragonija tveria įdubimą isz visų pusių apsiaustą kalnais. Klimatas jos neiszpasakytai sausas, truksta vandens teip, kad gyventojai, statydami triobas, į kalkes, vieton vandens, pila vyną. Per Aragoniją veda kelias per Pirenėjų kalnus ant iszkilimo; vietoj kur tasai kelias susiduria su upe Ebro, yra drucziausia Iszpanijos vidurių tvirtynė *Saragossa*.

Valencija ir Murcija užima nusileidžianti trepų paveiksle prie Vidurželminių jurių Centraliszko iszkilimo szoną. Paczios pakrantės yra žemos, pilnos klampynių ir ažerų, turtingų žuvimis. Klimatą turi ne sveiką, siauczia tankiai czia drugiai. Pakranczių upes gyventojai sunaudojo ant užvaisinimo sausų žemės plotų, yra czia daugybė ant iszvadžiojimo vandens po laukus kanalų, rezervoarų ir t.t. Upės vienok tankiai pragraužia damus ir pagimdo tvanus, kurie, ypacz Murcijoj; labai tankiai atsitinka. Krasztas tas vienas isz vaisingiausių Iszpanijos dalių, iszrodo kaipi kad butų kuo puikiausias daržas. Augina czia szilkmedžius, ne truksta ir szilkinių audimų fabrikų. Isz miestų svarbiausias yra *Valencija*, turintis 200000 gyventojų, garsus savo szilkinių audimų dirbtuvėmis.

Grenada užima Sierra Nevados kalnus, kuriuose ilgiausiai užsilaikė Maurai, yra czia daug griuvėsių senovės Maurų tvirtynių ir puikių rumų. Gyventojai paeina isz susimaiszymo Iberų ir Gotų su Maurais. Isz miestų svarbiausi: *Grenada*, sostapilė buvusios Maurų vieszpatystės; netoli to miesto yra dar pusėtinai užsilaikę griuvėsiai Maurų karalių rumo *Alhambra* vadinamo. *Malaga* turi 150000 gyventojų, toj vietoj, kur kalnai truputį pasitraukia nuo kranto ir terp jų ir jurių pasilieka vaisinga lyguma. Isz czia iszgabena į kitus krasztus daug vyno ir visokių pietinių krasztų vaisių.

Andaluzija užima upės Guadalquiviro žemumą, isz dalies vaisingą ir gerai iszdirbtą, isz kitos gi dalies susidedanczią isz stepų, ant kurių ganosi didelės arklių bandos puikios andaluziszkos veislės. Isz miestų svarbiausi: *Sevilla*, ant upės Guadalquiviro, laike jurių pasikėlimo iki czia atplaukia jurių laivai. *Kadiks*, pastatytas ant mažos salutės, mažai turi ruimo, todėl triobos augsztos, paprastai ant 7–8 lubų; druta tvirtynė; netoli Kadikso yra priežemis *Trafalgar*, prieszais kurį, Napoleono laikuose, buvo smarkus muszis terp angliszkos ir prancuziszkos laivynės, muszyje tame anglijonys pergalėjo prancuzus. *Cheres*, garsus savo vynu.

Gibraltar. Pietinę dalį Pirenėjiszko pussalio užima angliszka valdyba Gibraltar, tvirtynė ant nuogos uolos terp Europos ir Afrikos, jis apgina įėjimą isz Atlantiszko oceano į Vidurželmines jures.

Portugalija užima vakarinį pussalio krasztą nuo įpuolimo upės Minho į Guadianą, taigi žemutinius terasus nusileidimo Centraliszko iszkilimo ir Atlantiszkų pakranczių žemumas turinczias daug klampynių ir per tai ne sveikas. Pakrantės vienodos, be gilesnių užtakų, bet upių įpuolimai į oceaną, ypacz gi įpuolimai Duero ir Tago tinka laivų apsistojimui. Teip kaip sziądien anglijonai, teip senovėj portugaliecziai buvo geriausiais jurinįkais, jie savo kelionėms pryszakin pastumė geografijos mokslą, turėjo daug kituose krasztuose kolionijų; per savo kolionijas Portugalija vedė kuo placziausią prekystą, ji buvo viena isz turtingiausių Europos vieszpatyszczių pabaigoj vidurinių ir pradžioj naujų amžių gadynės, bet sziądien jos turtingumas nupuolė. Žmonių apszvietimas stovi labai žemai: didesni pusė gyventojų ne moka nė skaityti, nė raszyti. Didžiausi miestai yra prie įpuolimų į oceaną upių Duero ir Tago. Miestas *Lisbona* arba *Lisboa*, karaliaus sostapilė, prie įpuolimo upės Tago, turi apie 350000 gyventojų. Netoli miesto yra *Cintra* kalnai, kuriuose yra karaliaus ir didžturczių rumai. Prie įpuolimo upės Duero į Atlantiką yra miestas *Oporto*, turintis 150,000 gyventojų, aplinkinėse jo yra daug vynyczių, isz miesto iszveža daugiausiai vyno, *Coimbra* ne didelis miestas, bet sveikas, garsus savo universitetu.

Sziauriniai Europos iszsiszakojimai.

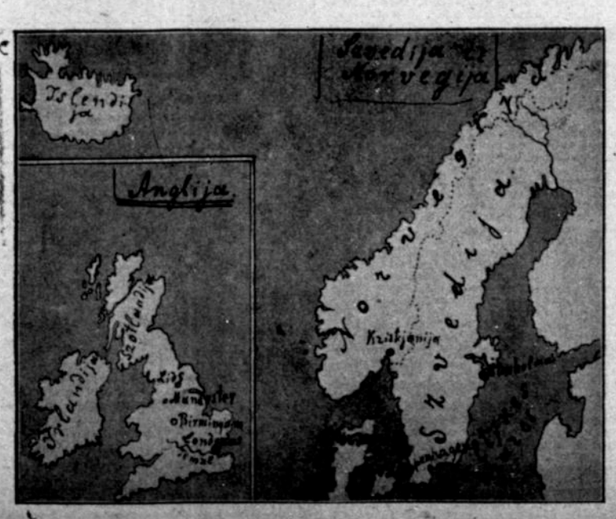

Pąweikslelis 74.

Salos Didėsės Britanijos atidalytos nuo Europos kietžemio La Manohe (La Manszo) kanalu, kurisai siauriausioj vietoj, terp *Calais* (Kale) ir *Duvro* turi tik 36 kyliometru (beveik tiek jau viorstų) ploczio. Per tą siaurumą prancuzai norėjo, prakasę po jurių dugnu olą, nuvesti geležinkelį isz Prancuzijos į Angliją, darbus isz abiejų pusių, buvo pradėję, bet tam pasiprieszino Anglijos kariszkos valdžios, pabugusios, kad padirbtu po jurių dugnu geležinkeliu neprisigriebtų Prancuzai į Angliją ir darbai turėjo pasiliauti. Toliaus į sziaurius Dideję Britaniją atidalina nuo kietžemio *Sziaurines* arba *Vokiszkos* jurės. Salos Didėses Britanijos susideda isz dviejų didelių salų: *Dideses Britanijos* ir *Irlandijos* arba *Airijos*, atidalytos nuo pirmutinės *Airiszku* jurių; sziauriuose yra mažesnės salos, kaip tntai: *Hebridai, Orkadai ir Szetlandijos* salos, ant La Manche kanalo yra *Wight* ant Airiszkių jurių yra *Man* ir *Anglesea*. Didėji Britanija yra į sziaurrytus, Airija gi į pietvakarus.

Sola Didėji Britanija dalinasi į *Angliją* pietinėj dalyj ir *Szkotiją* arba *Szetlandiją*, sziaurinėj, turi daugybę gilių užtakų ir tai daugiaus jų turi sziaurinėj negu pietinėj dalyj. Jurės czia teip giliai įsigriebia į sauszemį, kad ant visos salos nėra vietos, kuri butų nuo jurių toliaus kaip 15 mylių. Nuo pietų sziaurių link ant vakarinio szono patinkame *Kornwalijos* pussalį, terp La Mancho ir *Bristoliaus* užtakos, ant rytinio szono, terp Calais (Kale) pertakos ir *Taimzos* užatkos yra jau ne teip znaimus *Kento* pussalis; toliaus ant rytinio szono eina *Valijos* arba *Velso* pussalis, terp Bristoliaus ir *Liverpooliaus* užtakų, padalintas *Cardigan užtakos* į du mažesniu; ant rytinio szono, prieszais Valiją, yra *Ostangeln* pussalis, terp Tamizos ir *Wash* (Uuosz) užtakų, dar toliaus į sziaurius eina *Cumberland* pussalis, prie Airiszkų jurių; prieszingoj, rytinėj pusėj yra jau vienodi krantai, be znaimių atsikiszimų. Toliaus į sziaurius, Szkotijoj, yra dar du žymesni susisiaurinimai. terp užtakų *Clyde* (Klaid) ir *Forth* ir terp *Linnhe Loch* ir *Murray;* vakarinis Szkotijos szonas turi daug smulkesnių užtakų, ant vakarinio szono yra dar du trikampiai pussaliai ir dvi tokios jau trikampės užtakos.

Airija ne turi jau tokių iszsiszakojimų, tikt vakarinėj jos dalyj, ypacz gi pietvakariniame szone, turi ji kelias ilgas užtakas, kaip antai *Bountry*, *Galvay* ir *Donegal*.

Salos Didesės Britanijos matomai nuo Europos kietžemio atsiskyrę ne labai seniai, kadangi ant jų auga beveik tie pats augmenys, gyvena tie pats žvėrys kaip ir ant kietžemio; jeigu jos butų atsiskyrusios seniaus, nors laikuose kada visa vidurinė Europa, o tame ir musų tėvynė, buvo ledo uždengta, tai ant jų ne galėtu but tie patys sutvėrimai, ypacz gi žindanti žvėrys kaip ir ant kietžemio, kadangi tie žvėrys, einant klimatui sziltyn, isz pietinių krasztų kraustėsi į atszilusius sziaurinius krasztus. Jeigu todėl ant Didesės Britanijos salų yra tos paczios augmenų ir žverių veislės, tai tas rodo, kad tos salos nuo kietžemio atsiskyrė vėliaus, jau po tų ledinių laikų.

Sala Didėji Britanija, pagal savo pavirszių, dalinasi į dvi dali: *sziaurvakarini* dalis kalnuota, *pietrytini* gi tveria žemumą.

Didėsės Britanijos kalnuose yra daug gilių klonių, kurios tuos kalnus iszkyrsto į atskiras atžalas; yra juose daug minėraliszkų turtų; jie ne labai augszti, vidutinis augsztis yra 1000 metrų. arba 3300 pėdų augszcziaus jurių pavirsziaus, Kalnai tie dalinasi į gruppas: *Cornwall* kalnai užima to paties vardo pussalį. *Walijos* kalnai iszsiskyrstę po to paties vardo pussalį, kurį užima Walijos kunigaiksztystė; pietinėj tų kalnų dalyj yra geležies ir akmeninių anglių kastynės. *Cumberland* kalnai yra ant to paties vardo pussalio, turi teiposgi daug anglių kastynių, tulos isz jų traukiasi net toli po jurių dugnu. *Kalnai Sziaurines Anglijos* arba *Penninai* tęsiasi nuo sziaurių pietų link terp upių Tyne ir Trent; kalnuose tuose yra teiposgi daug kastynių, ypacz gi yra daug anglių.

Sziaurinėj dalyj, taigi Szkotijoj, kalnai traukiasi platesnėse salos dalyse, siaurumas gi, terp jurių užtakų užima žemumos, kurios dalina Szkotijos kalnus į tris gruppas: Kalnai *Cheviot* atidalyti nuo Penninų įdubimu besitraukiancziu iszilgai upės Tyne iki Selway užtakos, ant Airiszkų jurių; nuo sziaurių tuos kalnus atidalina *Lovland* žemuma, besitraukianti nuo užtakos Clyde iki Forth; ta žemuma atidalina Cheviot kalnus nuo kitos toliaus į sziaurius ėsanczios kalnų eilės, nuo teip vadinamų *Grampians kalnu*, kurių augszcziausia virszunė yra *Ben Nevis*, iszkilusi 1200 metrų, arba 3900 pėdų augszcziaus jurių pavirsziaus. Dar toliaus į sziaurius traukiasi *Kaledoniszki* kalnai; juos atskiria nuo Grampians kalnų siaura *Glenmore* klonis, besitraukianti terp užtakų Lennhe Loch iki Murray; juose yra du žymesni kalnų ažerai *Loch Lochy ir Loch Nas*, kurie palengvino darbą prie nukasimo Kaledoniszko kanalo skersai Szkotijos.

Anglijos žemuma užima didesnę Anglijos dalį, taigi pietrytinę, kaip kur ant jos yra uolinės kalvos, tikt apskritys Vash užtakos yra vienodas ir lygus. Pietini jos dalis yra labai vaisinga, todėl czia žemdarbystė augszcziausiai pakilusi, sziaurini, ne teip vaisinga dalis turi vienok daug akmeninių anglių ir geležies kastynių; toj dalyj yra daugiausiai fabrikų.

Irlandija arba *Airija* tveria žemumą su daugeliu durpinyczių ir klampynių, turi daug ažerų, upės czia tekanczios turi žemus krantus, krasztais salos tikt traukiasi isz uolų susidedanczios kalvos.

Isz upių Didesės Britanijos svarbiausios yra Anglijos upės, kurių daugumas, dėl kalnų besitraukianczių prie vakarinių pakranczių, teka per pietrytinę žemumą. Upės tos nors trumpos, bet turi diktai vandens ir tinka laivų plaukimui, jurių pasikėlimas prisigriebia toli į upes. Linija perskirjanti upių sistemus yra ne augsztai, todėl terp jų ne sunku buvo nukasti kanalus ir jais sujungti viena su kitais sistemus. Isz upių rytinės szalies svarbiausios yra: *Thames* arba *Tamiza* tinkanti laivų plaukimui beveik nuo jos pradžios iki įpuolimui į jures; *Ouse* įpuolanti į *Wash* užtaką; *Humber* susidedanti isz dviejų upių: *Trent* ir *Ouse*. Toliaus į sziaurius sala susisiaurina, czia rytiniame szone yra tikt mažos pakranczių upės, kaip antai Tyne. Isz upių vakarinio szono tikt upė *Severn* yra ilgesni, pėr iszkastą kanalą jungiasi ji su Tamiza. *Mersey*, trumpa upė, sujungta kanalu su upe Trent, tekanczia į rytus. Dar toliaus į sziaurius tikt upė *Clyde*, tekanti per Szkotijos žemumą, verta yra paminėjimo, ji sujungta per nukastą teip vadinamą *Glasgovo* kanalą su Forth užtaka.

Irlandijos upės neturi didelės vertės, svarbiausia isz jų yra *Schannon*. tekanti per klampynes, bet ji neturi didelės vertės žmonių susineszimams.

Klimatas salų Didėsės Britanijos yra drėgnas, drėgnesnis negu kur nors Europoj. Ant vakarinių krantų Didėsės Britanijos nupuola per metus daugiausiai Europoj lytaus.

(Toliaus bus)

Auksas ir sidabras ant žemės.

Auksas ir sidabras wartojami wisur ant dirbimo pinigų; seniaus wertė sidabro buwo didesni negu dabar: kadangi daugumas žemės wieszpatyszczių priėmė auksą kaipo pamatą pinigų, wertė sidabro per tai nupuolė, wiena wieszpatystė, be pritarimo kitų, ne gal wertės sidabro pakelti. Aukso werte, imant widutiniszkai, sziądien su wirszum dwideszimts kartų didesni negu sidabro. Aukso wienok teip augszta prekė paeina ne nuo to, kad jis isztikro butų teip brangus, bet nuo to, kad jo yra ne daug. Pagarsinimams tulų amerikoniszkų iszradėjų, kaip antai D-ro Emenso, buk jis iszrado budą, kaip pawersti sidabrą į auksą, Europos mokslinczіai netiki, jie sako, kad jeigu jis ir padirbo isz sidabro kiek to į auksą panaszaus metaliaus, kurį jis praminė argentaurum, tai tas parodo wien, kad jam pasisekė auksą isz sidabro isztraukti, sidabre gi, kaip naujausi tirinėjimai parodo, yra mažas aukso nuoszimtis. Jeigu tikt atrastu kur nors aukso daugiaus, negu jo reikia, jo prekė turėtu nupulti ir swieto wieszpatystės, dėl pinigų normawimo, griebtusi ne aukso, bet kitokio metaliaus. Aukso ir sidabro wienok ant žemės yra ne mažai, tikt jų kasimas, atskirimas nuo kitokių daiktų painas ir sunkus, kas pakelia labiausiai ir jų wertę. Paweikslan, mokslinczіai persitikrino, kad jurių wandenyse yra mažas nuoszimtis aukso, sidabro ir kitokių metalių. Nors wienoj tonoj jurių wandens jų yra ne daug, bet imant wisą daugybę jurių, tai kiekybę jų wandenysė ėsanczio aukso ir sidabro galima skaityti milijonais tonų. Mokslinczіai iszskaitė, kad jurių wadenyse, ant kiekwienos ketwirtainės mylios jų ploto, yra apie 15000 swarų aukso, tai imant wisus jurių wandenis, jose yra tiek aukso, kad jis isz wandens atskirtas, padarytų kalną turintį wieną mylią ilgio, tiek jau ploczio ir tiek jau augszczio. Sidabro jurių wadenyse yra tris syk daugiaus negu aukso. Jeigu iszskaityti pinigais wertę ėsanczio jurių wandenyse aukso ir sidabro, tai iszmusztų isz jų pinigų, ant 1500000000 musų žemės gywetojų, iszpultų auksu po 1000000 doliarų, cidabru gi po 80000 dol. ant kiekwieno ant musų žemės gywenanczio žmogaus. Sziądien jau bando su elektrikos pagelba semti tą auksą ir cidabrą isz jurių wandenų ir nors darbas brangus ir painus, bet pasemti pasiseka: jeigu sėmimas butų pigus ir lengwas, žinoma, ir wertė auksinių ir sidabrinių pinigų butų daug mažesni negu dabar, auksiniai ir sidabriniai pinigai tąsyk ne but brangesni už padirbtus isz wario, geležies, szwino, arba isz kitokių pigių metalių. Reikia dar pridurti, kad auksas ir cidabras yra ne wien jurių wandenyse; žemės žiewėj siekia tie metaliai teip giliai, iki kur žmogus negal sziądien prisigriebti, tikt jų iszkasimas reikalauja daug sunkaus darbo. Tų brangių medegų netruksta ir sutirpusiuose žemės widuriuose, randa atsakanti jų nuoszimtį iszsiweržusioje isz to sutirpusio žemės widurio per wulkanų olas lawoj. Taigi matote, kad musų žemėj ir wandenyse yra aukso daugiaus negu reikia, tikt ne isz wisur sziądien žmonės moka jį iszgriebti. Bėgant laikui, kyla mokslai, o su jais atsiranda budas lengwinantis darbą; griebti auksą ir sidabrą isz jurių wandenų gal pradės neužilgio, sitirpę žemės widuriai ilgiaus pasilks nepasiekiams, gal su laiku mokslas atras kelią, kaip ir isz tų deganczių widurių žmonėms reikalingus daiktus pasemti.

Supreme Council of the Royal Arcanum

Laikys sawo mitingą, Cleveland, Oh., 18 d. Gegužio. Dėl turinczių reikalus ważiuoti ant minėto mitingo, Nickel Plate geležinkelis pardawinės dwigubus tikietus už wieną treczdalį "fare's". Trukiai yra apweižėti su walgomais ir miegojimo karais. 3 trukiai kasdieną iszważiuoja isz Van Buren ulyczios Depot. Dėl geresnės informacijos atsiszaukite per Telefoną Main 3839, arba adresuokite prie J. Y. Calahan, Gen'l Agent, 111 Adams st. (15—5)

Draugyszcziu reikalai.

Pikniks! Pikniks!

Draugystė Szw. Juozapo isz MelrosePark, Ill., turės sawo Pikniką nedėlioj, 29 d. Gegužio, arti miestelio River Side, gulinczio ant upės Desplaines, ant 39tos ir Harlem ave., wietoje wadinamoje Mrs. Cath. Nehir Grove 4½ mylios į pietwakarus nuo Halsted St. Wieta yra graži, prie gražios upės ir puikiais gojais apžėlusi.

Lietuwiai isz sziaurinės miesto dalies tegul ima karus Paulina st. ir gauna transportą, ant karų 12 ul. į wakarus, o isz 12tos į Ogden ave. į pietwakarus. Lietuwiai wakarinės miesto dalies gali ważiuoti karais ulyczių: Madison, 12tos ir 22ros, ir gaut transportus ant Ogden ave. Karai Ogden ave. ir karai 22ros ulyczios wisus dawež iki West 48tos ave. Isz W. 48tos av. eina jau kiti karai 25ta ul. į wakarus, kurie kreipdamiesi į pietus dawež net į wietą. Wisas keles kasztuos tikt 10c. Kuriem yra parankiu, gali ważiuoti geležinkeliu Chicago Burlington & Quincy R.R. pirkdami tikietus iki Harlem Sta. Ant szio geležinkelio galima sėsti ant stacijų: Halsted ir Alport ulyczių prie 16tos ul. Isz Harlem Sta. ta wieta yra į pietus tik už 7 blokų ir isz ten eina streetkariai, kurie už 5c. dawež prie pat pikniko daržo. Piknikas prasidės 10 wal. priesz piet. Grajys puiki muzika. Tikietus bus galima gauti nuważewus ant wietos. Prekes tikietu tik 25c. Prisirengkite wisi ant tos puikios zabowos o nepasigailėsite iszważiawę ant szwiežio oro.

Už kwieczia, KOMITETAS.

P. S. Jeigu butų szalta arba lietus lytų, piknikas bus atidėtas ant kito laiko ir tie patys tikietai bus ir paskiau geri.

Subatoj, 14 Gegužio, 8 walanda wakare, salėje Liaudanskio, 3301 Laurel St., Liet. Republ. Susiwien. turės sawo mitingą, ant kurio bus apswarstomi labai swarbus dalykai. Dėltogi delegatai isz wisų lietuwiszkų Kliubų yra užpraszomi pributi.

P. F. Bradchulis, prez.
J. Jaukszta, sekr.

Nauja knyga!

Sziose dienose iszėjo isz po spaudos nauja ir labai naudinga knygelė: TRUMPA GEOGRAFIJA arba ŽEMES APRASZYMAS, sutaisyta Nerio. Czia yra trumpai ir kuoaiszkiausiai apraszyta wisos penkios swieto dalys, jų gywentojai, gywuoliai ir augmenys. Swietas, jo dalys ir salos yra perstatyta mapomis, o žmonės gywuoliai ir augmenys aiszkiais paweikslais. Knygelėje yra 48 abrozdėliai ir 26 mapos. Knygelė turi puslapių 144. Jos prekė 25c. Iszsiraszydami ir pinigus prisiųsdami adresuokite:

A. Olszewskis,
Sub. Sta. 60 Chicago, Ill.

Pamegyk dėžutę CASCARETS už 10c., geriausia sutaisytoja plauczių ir wiso widurių.

Padėkawonė.

Mes, Bridgetono N.Y. Lietuwiai siunczіame szirdingiausią aczių, gud. kun. M. Kaulakiui, kuris teikėsi atsilankyti prie musų 27 d. Balandžio ir iszklausė mus welykinės iszpažinties. 28 d. buwo ankstybosios szw. miszios, po kurių suteikė wisiems szwentus sakramentus; ant galo pasakė puikų pamokslą, kuriuom kiekwieno sugraudino szirdį ir aszaras isz akių iszspaudė. Tie szwenti žodžiai ant wisados pasiliks musų szirdyse, už ką jam Diewas teiksis užmokėti. Warde wisų,

K. Konstantinawiczia,

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo draugų: Juozo Aurilos ir Antano Rudmieno, isz Kauno gb. Reseinių paw., kaimo Waitinėnų. Pirmiaus gyweno New Britain, Conn. Jie patys, ar kas kits, teiksis duot žinią ant szio adreso: Charles Hick, Lake Shore Color Golden Gleece Mine. (20—5)

Pajieszkau sawo tėwo, Kazimiero Szilinskio, isz Kauno gub., Telszių paw., kaimo Domeikių. Atważiawęs į Ameriką, norėcziau su juom susižinoti.

Jeigu kas jį pažįsta, meldžiu man prisiųsti jo adresą, arba pats teiksis atsiszaukti ant szio adreso:

Tadeuszas Szilinskis,
571 S. Canal st., Chicago, Ill.

Pajieszkau sawo pusbrolio, Juozapo Nawicko, isz Kauno gub., Sziaulių paw., kaimo Aleknaicių, Teiksis atsiszaukti ant szio adrėso:

Jonas Wenslowas,
Box 25, Marquette, Ill.

Pajieszzau Felikso Lilelkio, kurs 3 metai atgal gyweno Chicagoj. Teiksis atsiszaukti ant szio adreso:

Tadeuszas Lileikis,
525 Carrol st., Buffalo, N. Y.

Pajieszkau sawo draugų: Kazimiero Taujenkio, Juozo Adomaiczio, Bernado Butkaus ir Powilo Remeikio, wisi isz Kauno gub. Szaulių paw., jie patys, ar kas kitas. Teiksis duot man žinią ant szio adreso: Marcijonas Liewiszka,
1215 N. 10th St., St. Louis, Mo.

Grand Opening!

Atidaręs naują lietuwiszką saliuną ant Town of Lake, kertė Goodspeed ir 45tos ul., rengiu balių jo įkurtuwių ant Subatos ir Nedėlios, 14 ir 15 Gegužio, ant kurio grajys muzika Dowido Karaliaus. Užtai wisus lietuwius užpraszau atsilankyti. Pas manę yra geras alus ir Havanos cigarai, atsilankiusius kuogražiausiai priimsiu.

Su guodone,
A. Žemaitis 4459 Goodspeed St.

Reikalinga Lietuwaitė

ant mokintojos į wieszą mokslainę (Public School). Te atsiszaukia tikt ta, kuri ant to egzaminą yra iszdawusi. Adresas:

Alex. Wienbiskis,
Springvalley, Ill.

Laiszkai ant paczto.

1001 Abromowicz Fel.
1002 Ankerkalnis Ant.
1004 Atkocaitis Nik.
1006 Bakukowsku Jan
1007 Bak Stanislaw.
1008 Bartaschewitz J.
1009 Bartomicec Pieta
1026 Budovea Jiri
1027 Capvsta Josef
1031 Dubinski A.
1044 Gawura P.
1062 Jankowski Ludw.
1064 Janusz Marijanna
1066 Janowsky Josef
1068 Januszauski ig.
1089 Majansky Marcin
1090 Malat Jakob
1091 Marcinkewicz J.
1093 Maszidlauskis J.
1096 Micik Jan
1097 Mikutezuke Ezb.
1099 Maciejonskeki M.
1193 Narpewski J.
1109 Noworyta Jozef
1119 Peumko Franz
1120 Pradomski Ig.
1121 Prabiszas Anton
1123 Rabus Kath
1127 Rimszas Anton
1129 Schiersz Emilie
1137 Skaja Piotr
1138 Skerzke Julius
1144 Sztikaas Mikel
1145 Szerpitis Mikolas
1148 Szymkus Antonas
1155 Vidas Luka
1157 Waitkewicz Alex.
1159 Weralis Kazimier
1161 Witunai F.
1162 Wisniewski Jakob
1167 Yarosu Piotr
1175 Zyliewicz Wlad

Knigu Kataliogas.

Knigos swietiszkos intalpos.

Abecela geriause mokintuwe del waiku 20c.
Amžinus galas Ponsko Piloto, kuris buwo sudže Wieszpaties Jezaus 5c
ANDERSONO PASAKOS. Wienoje knygeleje 10 gražiu pasakaiczių 15c
Amerika Pirtyje Komedija del teatro 10c.
Anegdotai iszsitarimai ir patarles isz gywenimo senowes Grekonu bei Rymionu 5c
Apieka Diewo $1.00
Aliute dukte kunigaikszczio Kerniaus, nauja ir graži pasaka 5c
Apie kalbu pradžia ir tikros rodes del apsisaugojimo nuo neprieteliu wedanczių isz tikro ir isziganinga tikejimo kelio ir prapulty. Czia raszejas nurodo kurios yra seniausios ant swieto kalbos, nuo ko jos paeina, nurodo kad lietuwiszka kalba yra seniausia ir kad turi daugiausiai neprietelių, kurie stengiasi ja isznaikinti; ant galo paduoda rodas kaip nuo tu neprieteliu apsisaugoti 10c
Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes. Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, parodyta su keturiais abrozeliais žmogaus pilwo, kokios isz girtybes ligos pastoja ir paduotos rodos kaip nuo to galima iszsigydyti 30c
Baltas Karžigis (eiles) 5c
Birutes dainos 10c
Budai gydymo. Daktariszka knyga 40c
Diewaitis, apysaka szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai da niekad negirdejo. Preke $1.00
Dainu skryzele ..... 20c.
Dewoniszkiu kryžius (Isztyrimas apie Dewoniszkiu kalmo kryžiu) 10c
Du broliu piesziuys isz turku kares su maskoliais 25
Duonos jieszkotojai (apysaka) 35c
Du pulkus apraszymai apie nedorybe žydu ir pikta auginima waiku $1.00
"Dirwa" medega S. Daukanto bijografjai (gywenimui). Yra tai naujause knigele ir labai akywa, kurioje apraszytas gywenimas Simonoblauko to tuo pat kudikystes iki jo sunerties: kaip augo, kur mokinosi, ka weike ir tt. Prie to ir jo fotografija patalpinta. Apart to knigeleje randasi daug dainu ir kitu gražiu straipsniu Preke 50c
Etnoliogiszkos smulkmenos 25c
Egle žalcziu karaliene ir iszgriowimas Kauno pilis 1362 m., du puikus dramai paraszyti Aleksandro Gužuczio 25c
Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieniniu Lietuwiu padėjimo 10c
Gywenimas Stepo Raudnosio pasakos 15c
Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdeja yra 50c
Graži waiku knygele " " 10c
Istorija Europos su mapoms 50c
Istorija gražios Katrukos " " 10c
Istorija isz laiko Francuzu wainos atsitikusios Afrikoje 30c
Istorija gražios Magelenos 20c
Istorija septyniu Mokytoju 50c
Istorija arba apsakymas apie Lietuwos praeiga. Parasze Zanawykas 40c
Iszganimas wargdienio. Knigele pamokinanti kaip pagerint sawo gywenima 25c
Juokingas pasakojimas apie Szaltabuizius ir du gražus straipsniai isz ukinikystes 5c
Juozapas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijotu po waldžia maskoliaus 50c
K. Donelaiczio rasztai 40c
Ka darytie, kad butume sweiki ir ilgai gywentume ..... 10c.
Kankles, lietuwiszkos dainos ant natomis, sutaisytos ant 4 balsu, del wyru ..... 25c.
Kaip įgytie pinigus ir turta 10c
Kaip apsiginti nuo koleros ir kiti naudingi skaitymai 10c
Kas teisybe tai nemeias puikios apysakeles isz lietuwiu gywenimo 15c
Kristijonas Duonelaitis " " ..... 10c.
Kas yra, o kas bus " " ..... 10c.
Krumpliu Jonas pasaka " " ..... 10c.
Kinai ir kaip jie gywena 10c
Kelios istoriszkos dainos. Czia talpinasi labai gražios ir swarbios dainos apie Kietuwos praeitis, jos lietuwiszkus kunigaikszczius, Kražiu skerdyne ir tt. 10c
Keletas žodžiu apie Rymo popiežiaus nekladinguma 10c
Kelstutis, tragedija 5se aktuose ant loszimo teatru 20c
Keletas žodžiu apie lietuwius ir naudingi pamokinimai del Lietuwos žmoniu. Pusl. 64 10c
Kabalas talpinantis sawyje wisokius užminimus ir ant ju reikalaujanti atsakymai. 10c
Lietuwos Tewynes Dainos, paraszytos kn. Antano Wizinskinko. Labai gražios dainos 20c
Lietuwiai amžiu gludumuose Czia talpinasi tyrinejimai apie lietuwius, ju paejima, ir kalba nuo seniausiu amžiu. Knigele werta yra perskaitymo kiekwienam lietuwiui 5c
Lengwas budas pacztam per sawes pramokties raszytie, del nemokanczių 10c
Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos, apie keturi szimtai dainu " $2.00
Lietuwiszkas sziupinis 5c
Lietuwiszki Rasztai ir Rasztinykai 50c
Lietuwos Kankles, nauju dainu knygele turinti 72 dainas, " " ..... 15c.
Lietuwiszkas lementorius wokiszkoms litaroms preke 20c
Lietuwnyku bei Lietuwos nusidawimai, wokiszkoms litaroms. 25c
Lietuwos Istorija, paraszyta S. Daukanto, dwi didelės knygos, kožna po $1.50, sykiu abi $3.00
Lietuwos Gaspadine. Mokina kaip pritaisyti Diewo dowana, isz kurios galima iszmokti gerai wirti walgius ir atsakancziai westi kukne 20c
Lietuwystes praeitis, dabartis ir ateitis 25c
Medejo pasakojimas. Szi knygele yra naudinga kiekwienam ant perskaitymo, nes czia apraszo atsitikimus wieno Medejo su wisokiais žwerimis po swetimus krasztus swieto. Yra tai akywas ir pamokinantis apsakymas su trims abrozeliais. 10c
Maskolijos politika su Europa ir katalikiszka bažnyczia. Iszrodymas kaip maskoliai persekioja, kankina ir naikina lietuwius ir ju bažnyczias 10c
Musu mužikelis iszduotas ant naudos Lietuwos Ukinykams. Czia randasi trumpai apsakyta Lietuwos tautiszkas kilimas. Po tam rodos ukinykams prie gero wedimo ukinykystes, ir keletas pasakaicziu 10c
Medega musu tautiszkai waistinykystai. Szioje knigoje apraszo wisas ligas, ju wardus kokiais jas wadina Kauniecziai ir Suwalkiecziai, tengi apraszo kokeis waistais prasti žmones jas gydo. Preke 40c
Namelis pustelnyko " " 75c
Naujas lietuwiszkas Lementorius " 10c
Negirdetas daiktas ir geros rodos musu moterelems " ..... 5c.
Nedorybe Rymo Cieorriaus, istorija isz laiko ponawojimo Nerono 80c
Nesiprieszyk. Komedija grajyjama teatruose 10c
Padejimas lietuwiu tautos rusu wieszpatystej (socijalliogiszkas pieszinys) 35c
Paskutines miszios, apysaka 15c
Patarles ir dainos 10c
Pirmutinis degtines warytojas, komedija 10c
Pulkus apraszymas tikru atsitikimu isz laiko lenkmeczio walnos 1863 m. 40c
Petro Armino rasztai. Knygele turinti 51 puiku dainu 10c
Praeite Vilniaus. Apraszo nuo pat pradžiu užsidejimo miesto Wilniaus, kokį jame kliosztorial buwo, koki lietuwiszki kunigaikszczіai gyweno, kokios kares jy aplanke ir daugybe kitu akywu Lietuwos atsitikimu 10c
Pawogti arkliai ir Mendelis Didgalwis. Dwi gražios pasakelės 10c
Pasaka apie Jona Twardaucka garsu burtinyka ir jo darbus sykiu su apraszymais apie burtus. Puslapiu 158. Preke 25c
Pamokinanti apraszymai isz gywenimo žmoniu ir wisokios rodos " " 15c
Pradžemoksliu Rankos Raszto del norinczіu iszmoktie gražiai raszytie ..... 10c.
Pradinis moksias angliszkos kalbos 75c
Pilnas szimtmetinis kalendorius su planetomis ..... 10c.
Pasakojimas Antano Tretininko " " 25c
Pulkus apraszymas apie Lietuwa " " $1.00
Pawasario Balsai, naujausiu dainu knygele, turinti 48 puikias daineles ir Libreto 4 aktuose 15c
Plunksnos abrozeliai. Szeszios naujos, labai gražios pasakos 20c
Rinalda Rinaldinas $1.50
Rodos motinoms apie auginima žindanczіu kudikiu 10c
Rankwedis senowiszkos istorijos. Czia talpinasi apraszymai Egipto, Babilionijos, Fenicijos, Persijos, Judeos, Indijos ir Kinu, pagal ju seniausius amžius. Yra labai akywa istorija, welinama kiekwienam ja perskaityti. 50c
Rinkimas waito (waisdelis) ..... 8c.
Retu Lapeliai naujausios dainos wokiszkoms litaroms 15c
Senoves apraszymas apie Duktery Filypo Karaliaus 50c
Sumiszimas arba baime turi dideles akis. Tikra teisybe isz Suwalku gubernijos 15c
Spasabas greito iszsimokinimo angeškos kalbos ne apdarytas " " $1.00
" o apdarytas " " $1.25
Tašmudas žydu " " 10c
Terp skausmu ir garbės. Naujausios dainos. 20c
Trumpa senowes Lietuwiu Istorija " 10c
Trumpa lietuwiszka Geografija paraszyta kunigo Žebrio 15c
Trumpi pamokinimai ir rodos iszimtos isz knygu kn. K. Antanawicziaus 10c
Tikyba ar Mokslas. Knyga del tyrinejanczіu tikyba pasirement ant mokslo 50c
Teterwinams burkuojant ir Kur Trumpa ten Truksta. Dwi labai gražios pasakaites 10c
Waito pirszlyste. Komedija del teatro 15c
Wirszinykai. Margas paweikslelis. Labai graži pasaka apie wirszinykus (uredinykus) Lietuwoje 15c
Weselijos arba pagirenu gobtuwes 20c
Žiponas bei Žipone ir augsingumas bei sidabringumas lietuwiszku dainu. Yra tai moksliszkas iszwadžiojimas apie paejima lieszwiszkes kalbos 25c
Žodynas keturiose kalbose: lietuwiszkai latwiszkai, lenkiszkai, ir ruskai, yra geriause knyga del norinczіu iszmoktie lenkiszkos, ruskos arba latwiszkos kalbos $2.00
Žemaicziu Wyskupyste. Yra tai puikiause istorija Žemaitijos, jos bažnyczіu, kunigu, wyskupu ir wiso katalikiszko tikejimo, apraszyta nuo pat apskelbimo Žemaicziuose katalikiszko tikejimo sulig musu gadynes, tai yra: nuo 1413 iki 1841 metu. Preke $1.00
Žentas del Parodos. Komedija I akte, kuria grajyja teatruose 15c

Knygos Maldu.

Aukso Altorius arba Szaltinis dangiszku skarbu apdaryta drutoj skuroje, zalatytais krasztais, drucziai apkaustytas ir su kabe " " " $1.60
Apdaryta szagrine $2.00
Minksztame apdare " " " $3.00
Apdaryta baltoj celiulojdoj $3.50
Apdaryta baltuose kauluose $4.00
" melyname ir juodame aksome $4.00
Balsas Balandeles arba mažas szaltinelis, smagiausia knygele del wyru ir moteru nesztis in bažnyczia, naudingiausios maldos 85c
Balsas Balandeles apkaustitas " 85c
Balsa Balandeles apdarytas krisztole $1.50
Apdaryta baltoj celiulojdoj $2.50
" aksome $2.00
Balsas Balandeles apdarytas baltuose kauluose $3.00
Garbe Diewui ant augsztybes, skuroje, apkaustyta ir su kabe " $1.50
Senas ir naujas Aukso Altorius, skuroje apkaustytas ir su kabe " $1.50
Senas ir Naujas Aukso Altorius, wokiszkoms litaromis " " " " $1.60
Maldu Wainikelis, graži mažyte Maldu Knigele, smagi del wyru nesztis in bažnyczia audekliniuose apdaruose 40c
Mažas Aukso altorius, mažyte knygele smagiausia del wyru nesztis in bažnyczia, drutame audekliniame apdare 40c
Ta pati apkalta su blekemis 45c
Mažas Aukso Altorius audekliniame apdare ir apkaltas su blekemis " " 45c
Mažas aukso altorius gražeme szagrino apdare ..... 50c.
Meno szw. Marijes Panos 30c
Iszganingi dumojimai ape sopulius szw. Marijos Panos " 20c
Ražanczius amžinas 5c
Ražanczius amžinas ir su stacijoms " 10c
Ražanczius ir draugyste 10c
Stebuklai Diewo szw, Sakramente " 40c
Tajemnyczios Gywojo Ražanczіaus 15c
Kantickoos ..... 75c.
150 paisimu Dowido karaliaus ant paweikslo kanticzku " " 75c

Knygos musu locnos spaustuwes.

Akywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto del dažiūrėjimo isz ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi. 30c
Aritmetika. Knyga del iszsimokinimo rokundu 55c
HYGIENA, arba moksias apie užlaikymą sweikatos. Szita knygele priwaio rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, patalkys užlaikyti dzielybeje sawo sweikatą, palaikyti sawo amži ir mokes užauginti sweikals ir twirtais sawo waikelius. Preke ..... 35c.
Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Koliumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo ważiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare del szios žemes. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku del perskaitymo kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenanczіam. Turi puslapiu 364. Preke $1.00
Ta pati drucziai apdaryta ..... $1.25.
Kraziu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima, kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, muszė, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpeczetejo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima. 15c.
Lementorius Lietuwiszkas su poteriais, katekizmais ir mistranturu. 10c
Moksias apie Žemia ir Kitus swietus, ju buwy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko ji laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwalgždes, menulis; kaip toli in saulia ir in kitas žwalgždias, kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos žwalgždes. Yra tai naudingiausia knyga ir reikalingiause del perskaitymo ir pasimokinimo kiekwienam žmogui ant szios pasaules gywenanczіam. 75c
Ta pati drucziai apdaryta $1.00
NAUJAUSIS LIETUWISZKAS SAPNINYKAS, surinktas isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka,—su 310 aiszkiu abrozeliu,—su apraszymu planetu ir paslapeziu kokias senowes žmones wartojo del inspejimo ateites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus, koki tik žmogui prisapnuot gali. 50c
Apdaryta 75c
Olitypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos. 25c
Puiki istorija ape Kantria Alana, kuri per 22 metus walkszczіodama po swieta, daugybia bedu ir wargu kantrei iszkentejo 20c
Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reikraszytie gromatas in: pažystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir mylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augsztai pastatytas ypatas. Paswelkinimai (pawinezwones) ant Nauju Metu, dienoje warduwiu, užgimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose. Preke. ..... 50c.
ROBINSONAS KRUZIUS, moraliszka apysaka del jaunumenes. " " 25c

Jeigu jautiesi nesweiku, imk wieną CASCARETS, o iszgydys tawę, už 10 ir 20c.

DR. C. B. HAM,
Gydo wyrus, moteris ir waikus.

Jeigu daktarai negalejo pažint tawo ligos, arba jeigu negalejo tawęs iszgydyti, tai raszyk tuojaus pas D-rą Ham'ą, o jis duos tau rodą dykai. Jeigu D-ras atrastu, kad tawo liga neiszgydoma, tai pinigus tau sugrąžins ir nereikalauji nieko žudyti. D-ras Ham'as yra teisyngu ir atsakancziu, o ligoniais apiekawojasi—kaipo tewas sawo waikais. Žmones, kurie ant tauszczio jieszkojo rodos wisokiu daktaru, kurie kelioliika metu iszkentejo ligas ligonbucziuose, lyg per stebuklus tapo iszgydyti per D-rą Ham'ą. Nekalbame tą pasigirdami, bet tiktai sakome tikrą tiesą. Newilkinkit sawo ligos, nes gali atotis neiszgydoma. Tuojaus raszyk prie D-ro Ham'o.

Gydyklu D-ro Ham'o negalimą gauti jokioje aptiekoje, a ne groserneje, a ne karczemoje, ne pas pedliorius. Kas nori gaut czystas ir sweikas gydyklas, tur stacziai raszyti prie D-ro Hamo. Bonkele gydyklu kasztuoja tik $1.00, szeszios bonkeles $5.00. Iszraszant gydyklas, reik apraszyt sawo lirą ir indet in gromata piningus, arba money orderi, arba czeki. Gydyklas ir pamokinimą kaip gydytis iszsiunsime atgale paczta. Prisiusk paczting markę ant atsakymo. Adresas toks:

DR. C. B. HAM,
708—709 National Union Building,
TOLEDO, O.

CANDY CATHARTIC
Cascarets
CURE CONSTIPATION
REGULATE THE LIVER
10¢ 25¢ 50¢
ALL DRUGGISTS
ABSOLUTELY GUARANTEED to cure any case of constipation. Cascarets are the Ideal Laxative, never grip or gripe, but cause easy natural results. Sample and booklet free. Ad. STERLING REMEDY CO., Chicago, Montreal, Can., or New York. 211.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuwe tapo Apdovanota
POWSZECHNAWYSTAWA KRAJOWA 1894
DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.
KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.
Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszczіaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Lietuwiszka Aptieka.
257 Hanover St., Boston, Mass.
Pilna wisokiu aptiekoriszku taworų czionykszczіu ir užrubežiniu.
Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniams rodas dykai.
Aptiekoje galima susikalbėt: lenkiszkai, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokiu kalbų.
257 TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

Perkeliau Sawo Offisa
BEN. HATOWSKIS,
isz po nr. 527 S. Canal st.,
po numeriu 132 W. 12th St., arti Canal St.
Dirbu taisau ir parduodu:
LAIKRODŽIUS, LAIKRODELIUS, Lenciugelius, Žiedus, Spilkas, Auskarius ir tt.
Kiekwienas, kuris pas mane pirks taworo už $5.00, gaus prezentą wertės $1.00; kas pirks už $10,00—gaus prezentą wertės $1,50; kas pirks už $15,00—gaus prezentą wertės $2.00; o kas pirks už $25,00—gaus prezentą wertės $3,00. Kiekwienas kas pas mane pirks kad ir už mažiausią prekę, gaus prezentą wertės pirkinio.
Szliubiniai Žiedai pas mane 56 ir 72 prabos nuo $3.00 iki $6,00. Sidabriniai Elgino Laikrodėliai po $7.00. Iszczystyjimas laikrodėlio 50c.; Sprendzina 50c. Stiklai ir Rodyklai mano kostumeriams dykai. Wiską gwaratuoju ant metu.
Kas tik ko reikalaujate, ateikite pas mune, o pirksite wiska pigiau kaip kitur.

NOTARIJUSZAS. CLAIM ADJUSTER.
F.P.Bradchulis
— UŽSIIMA —
wisokiomis prowomis ypacz priesz kompanijas už sužeidumus ir t. t.
Tukstanczei žmonių gauna rodas wisokiuose atsitikimuose.
Atsiszaukite pas sawo wiengenti:
F. P. Bradchulis,
593 S. Halsted St. CHICAGO.

"Vienybe Lietuvninku"
iszeina kas sereda jau 13-tas metas, Plymouth, Pa., ir pranesza svarbiauses ir teisingiauses žines isz Lietuvos ir visos pasaulės, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus. "Vienybė" ant metų kasztuoja $2,00 o ant pusės $1. Pinigai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pinigus reikia siųsti ant tokio adreso:
J.J. PAUKSZTIS & CO.
PLYMOUTH, PA.
— Kas norite, kad iszsiųsti į krajų pinigai gerai ir greitai suwaikszczіotų, siųskite juos per "Lietuvos" redakciją, o greicziausiai suwaikszczios. Už greitumą ir teisingumą kasdien apturime szimtus padėkawonių nuo lietuwių isz wisų Amerikos krasztų, teiposgi ir už gerumą szifkorczių pas mus iszpirktų, nes mes laikome geriausias linijas, ant kurių į 8 dienas perważiuoja per marias; ant prastų ir pigių linijų szifkarczių wisai neparduodame. Kas nori pigių, tegul perka pas žydus. Prisiųsdami pinigus ant szifkorczių ar ant iszsiuntimo į krajų, wisada uždėkite szitokį adresą:
A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.

Waterburio Mebliu Kompanija
(Waterbury Furniture Co.)
135—169 E. Main St. Prie pats POLI'S TEATRO.
Sweikiname sawo kostumerius szirdingai jiems dekawodami už ju prielankuma pereitame laike, ir jiems musu dėkinguma norime iszreikszti ju prigimtoje kalboje. Patyrem Jusu prielankuma ir prieteliszkuma, kada atsilankete pas mus su wisokiais pirkiniais, ko pasitikime ir ant toliaus nuo Jusu užsitarnauti. Mes parduodame sawo taworus už pinigus ir ant bargo, per ka ingijome daugybe kostumeriu ir sawo bizny pastateme ant augsztos papedes.
TEMYKIT:
Kas nedele esti pigus iszpardawimai
Karpetu, Purceliniu Indau, Mebliu, Pecziu ir tt.
Grabai ir kiti wisi Pagrabiniai Daiktai už pigiause preke.
John Mariaty,
Žmoniu Pagrabinikas.
Ant pareikalawimo szaukite mane kožname laike isz District Telefon Ofiso, 5 E. Main St.
Greitas patarnawimas, o